

PASKELBTAS NUOSPRENDIS SAUSIO 13-OSIOS BYLOJE

Vilniaus apygardos teismo trijų teisėjų kolegija kovo 27 d. paskelbė nuosprendį baudžiamojoje byloje dėl 1991-ųjų metų sausio mėnesio įvykių. Visi 67 kaltinamieji pripažinti kaltais.

Buvusį KGB karininką Michailą Golovatovą teismas už akių nuteisė dvylikos metų laisvės atėmimo bausme. Jis vadovavo KGB Alfa būriui, šturmavusiam Vilniaus televizijos bokštą.

Buvęs sovietų gynybos ministras Dmitrijus Jazovas nuteistas kalėti dešimt metų.

Tanko borto vadui Nikolajui Astachovui skirta subenrinta keturiolikos metų laisvės atėmimo bausmė.

Jurijui Meliui teismas skyrė septynerių metų laisvės atėmimo bausmę. Jis buvo viename

iš sovietų tankų, šturmavusių Vilniaus televizijos bokštą.

Buvusiam sovietų karininkui Vladimirui Kotliarovui paskirta subendrinta dvylikos metų laisvės atėmimo bausmė.

„Sausio 13-osios byla yra itin svarbi tiek mūsų valstybės nepriklausomybės istorijai, tiek ir savo apimtimi – tyrėjų ir teisėjų atliktu didžiuliu darbu, – pažymi teisingumo Elvinas Jankevičius. – Šios bylos baigties laukėme ilgus metus, kad daugybės liudininkų parodymais ir kitais bylos faktais būtų pagrįsta tiesa, ir kokie asmenys yra atsakingi už tragiškus įvykius. Kai įsiteisės Vilniaus apygardos teismo nuosprendis, bus teisinis pagrindas išduoti Europos arešto orderį ir pradėti kaltininkų paiešką”.

Byla savo apimtimi, nukentėjusiųjų ir kaltinamųjų skaičiumi yra viena didžiausių baudžiamųjų bylų, nagrinėjamų šalies teismuose. Šioje byloje nukentėjusiais pripažinta daugiau kaip 700 asmenų.

Teismui nagrinėti buvo perduota daugiau nei 760 bylos tomų. Vien tik kaltinamasis aktas sudaro 16 tomų.

1991-ųjų sausio 13 dienos naktį, sovietų kariniams daliniams šturmuojant Vilniaus televizijos bokštą ir Radijo ir televizijos komiteto pastatą, žuvo keturiolika žmonių, 32 asmenims sunkiai sutrikdyta sveikata, dar per tūkstantį buvo kitaip sužaloti.

Vilniaus apygardos teismo, Teisingumo ministerijos ir LRT informacija

Televizijos bokštas po tragiškų 1991-ųjų sausio įvykių. efoto.lt

ES REIŠKIA SUSIRŪPINIMĄ
DĖL KRYME SUIMTŲ TOTORIŲ

Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT) šeštadienį išreiškė susirūpinimą dėl anksčiau šią savaitę Rusijos aneksuotame Kryme surengtų kratų, per kurias buvo suimti 23 numanomi islamistų judėjimo „Hizb ut Tahrir“ nariai.

„Europos Sąjunga nepripažįsta Rusijos įstatymų įgyvendinimo Kryme ir Sevastopolyje bei tikisi, kad visi neteisėtai sulaikyti ukrainiečiai bus nedelsiant išlaisvinti”, – sakoma Bendrijos diplomatinės tarnybos pareiškime.

Jame pažymima, kad sulaukytieji „kaltinami priklausant organizacijai „Hizb ut Tahrir”, kuri yra uždrausta Rusijoje, bet ne Ukrainoje”.

Briuselio manymu, tokie Rusijos pareigūnų veiksmai yra tolesnis „Krymo totorių, teisių gynėjų ir žmonių, kurie taikiai priešinosi neteisėtai Rusijos (įvykdytai) Krymo pusiasalio aneksijai”, persekiojimas.

„Tokie veiksmai patvirtina Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro ataskaitą, kurioje sakoma, kad „Krymo totoriai ir toliau neproporcingai kenčia nuo policijos reidų ir pagal įstatymus yra persekiojami už nusikaltimus, susijusius su terorizmu ir ekstremizmu, (yra įtraukiami) į

teismo procesus, neatitinkančius žmogaus teisių standartų”, – pareiškė EIVT atstovas.

„Europos Sąjunga tikisi, jog Rusijos Federacija nutrauks tokią praktiką ir imsis visų reikalingų veiksmų užtikrinti, kad Kryme visi be jokios diskriminacijos galėtų naudotis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis”, – teigiama pranešime.

Kovo 27 d. Krymo Simferopolio rajone buvo atliktos masinės kratos, buvo suimti 20 žmonių. Ketvirtadienį buvo pranešta, kad Rostove prie Dono buvo areštuoti dar trys Krymo gyventojai.

Pasak Rusijos teisėsaugos, per specialiąją operaciją sulaikyti žmonės yra regione veikiančio „Hizb ut Tahrir” „vadeivos ir eiliniai nariai”.

FSB duomenimis, jie skleidė tarp pusiasalio gyventojų „teroristinę ideologiją, verbavo Krymo musulmonus”.

Ukrainos užsienio reikalų ministerija pavadino įvykius Kryme galimos „baudžiamojo persekiojimo bangos pradžia” ir paragino tarptautinę bendruomenę sugriežtinti Rusijai paskelbtas sankcijas.

Kryme gyvena daugiau kaip 1,9 mln. žmonių, iš kurių per 300 tūkst. išpažįsta islamą.

delfi.lt

NATO GINA LIETUVOS TEISĘ Į LAISVĄ IR TAIKŲ GYVENIMĄ

Šeštadienis, kovo 30 d. (Vilnius). Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė S. Daukanto aikštėje dalyvavo oficialiame Lietuvos narystės NATO 15 metų jubiliejaus minėjime ir šventėje šalies žmonėms.

Ceremonijoje, kurioje iškilmingai pakeltos Lietuvos ir NATO vėliavos, Prezidentė prisiminė ir kitą svarbią datą – balandžio 4 d. minimą Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos 70-metį. Pasak šalies vadovės, šioje garbingoje istorijoje penkiolika metų – ir mūsų istorijos dalis. Didžiuojamės, kad drauge su sąjungininkais šiandien švenčiame sukaktį, kai mūsų valstybė tapo NATO nare.

Prezidentės teigimu, tai buvo svarbus tarptautinis pripažinimas. Lietuva tada išgyveno didelio lūžio pavasarį.

Pasak valstybės vadovės,

simbolinis ir istorinis sutapimas, kad dvi mums reikšmingos organizacijos buvo įsteigtos tais pačiais metais – NATO ir mūsų partizanų Laisvės kovų sąjūdis. Ši šventė – tai ir visų kovotojų šventė, jų tikėjimo išsipildymas.

Prezidentė taip pat pabrėžė, jog Lietuvos priklausymas NATO reiškia, kad mūsų šalis atstovauja Vakarų demokratijos vertybėms, ginančioms žmonių teisę į laisvą ir taikų gyvenimą.

Pasak šalies vadovės, šiandien Aljanse turime net dvidešimt aštuonis stiprius, patikimus draugus. O NATO turi Lietuvą – tokią pat patikimą gynybos partnerę su gyvybinga ir modernia kariuomene, kuri praėjusiais metais paminėjo įkūrimo šimtmetį.

Prezidentė pabrėžė, kad šiandien šventiniu džiaugsmu

dalijamės daugiau kaip su tūkstančiu karių iš šešių šalių – Vokietijos, Nyderlandų, Čekijos, Norvegijos, Belgijos ir Islandijos, tarnaujančių Lietuvoje, NATO priešakinėse pajėgose. Taip pat su pusšimčiu JAV karių. O mūsų oro erdvę saugo Lenkijos kontingentas. Nuo oro policijos misijos pradžios, kai tapome NATO nariais, Lietuvoje jau budėjo septyniolikos šalių pilotai.

Valstybės vadovė taip pat akcentavo, kad narystė NATO – tai garbė ir galimybė, kurią reikia užsitarnauti. Todėl Lietuva remia Ukrainos ir Sakartvelo pastangas siekti šio tikslo. Esame įrodę, jog viskas įmanoma – ir valstybingumą atkovoti, ir jį išsaugoti. Septyniasdešimt NATO metų – tai tiek pat taikos metų Europoje.

Prezidentės spaudos tarnyba

Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė dalyvavo iškilmingame 15-ųjų Lietuvos narystės NATO ir 70-ųjų Aljanso metinių minėjime. Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Prezidentė Dalia Grybauskaitė kovo 27 d. išvyko į Romą, kur oficialiai atidarė naująją Lietuvos ambasadą Italijoje. Diplomatinė atstovybė įsikūrė patalpose, kurias Lietuva gavo kaip kompensaciją už sovietų nusavintą tarpukario pastatą „Villa Lituania“. Prezidentės patarėjas Nerijus Aleksejūnas ambasadą atidarymą pavadino paskutiniu tašku istorinio teisingumo byloje. Lietuvos ambasadą pastatą „Villa Lituania“, per Antrąjį pasaulinį karą perėmė Lietuvą okupavusi Sovietų Sąjunga.

Nesurinkęs reikiamo parašų skaičiaus, iš prezidento rinkimų kovos iškrito Liberalų sąjūdžio kandidatas **Petras Auštrevičius**. Anot partijos pirmininko, tai lėmė nekoordinuota štabo veikla. Esą ir pats kandidatas neprašė pagalbos. Tuo metu P. Auštrevičius savo nesėkmę sieja su savanorių nuovargiu, centrinio štabo, kurio priešakyje – pats partijos pirmininkas, neveiklumu.

Balandžio 8 dieną, pirmadienį, Vilniuje įvyks pirmieji debatai tarp trijų visuomenės nuomonės apklausose pirmaujančių kandidatų į prezidentus. Debatuose diskutuos ekonomistas Gitanas Nausėda, ministras pirmininkas Saulius Skvernelis ir Seimo narė Ingrida Šimonytė. Renginį organizuoja naujienų agentūra BNS, Rytų Europos studijų centras, Konrado Adenauerio fondas ir Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka.

Seime kelią skinasi projektas, kuriuo, anot iniciatorių, būtų aiškiai įtvirtinta galimybė kariams savanoriams kandidatuoti ir būti išrinktiems į savivaldybių tarybas. Parlamentarai po pateikimo pritarė penkių konservatorių pataisai, kad vardijant asmenis, kurie negali būti savivaldybės tarybos nariu, išimtis būtų padaryta Krašto apsaugos savanorių pajėgų (KASP) kariams. Už šį pasiūlymą balsavo 60 Seimo narių, nė vienas nebuvo prieš, du susilaikė. Krašto apsaugos ministerijos duomenimis, KASP tarnauja kiek daugiau nei 5 tūkst. žmonių. Kariais savanoriais gali tarnauti 18–60 metų Lietuvos piliečiai. Žmogui tapus kariu savanoriu, jis siunčiamas į trijų savaičių trukmės įgūdžių kursą, paskui kariai savanoriai dažniausiai tarnauja savaitgaliais, per metus pratybose jie dalyvauja nuo 20 iki 50 dienų.

Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) pirmininkas Gabrielius Landsbergis kovo 30 d. partijos tarybos posėdyje pasveikino merais savivaldos rinkimuose išrinktus partijos narius. Iš viso konservatoriai kovą vykusiuose savivaldos rinkimuose gavo 274 mandatus. Gegužę vyksiančiuose prezidento rinkimuose konservatoriai kelia Seimo narės Ingridos Šimonytės kandidatūrą.

Parlamentarė Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė siūlo iš užsieniečių, kurie atvyksta iš užkrečiamosios ligos protrūkio zonų, reikalauti pasiskiepijimo įrodymo. Jeigu atvykėlis duomenų nepateiks, siūloma atsisakyti juos įleisti į Lietuvos teritoriją. Šis projektas parengtas Lietuvoje kilus tymų protrūkiui.

Vilniuje, kovo 28 d. kino kūrėjai iš BBC kanalo pradėjo antrą filmavimų dieną. Atkuriamosios dokumentikos seriale „Nacių iškilimas“ (angl. „*The Rise of the Nazis*“) bus pasakojama apie 1930–1933 m. laikotarpį Vokietijoje ir valdžią perėmusius nacių. Filme pateikiamos istorikų įžvalgos, aiškinama, kaip pagrindiniai nacių režimo veikėjai formavo Vokietijos ateitį, taip pat atskleidžiamos žinomiausių to meto asmenybių psichologinės perspektyvos, analizuojami skirtingi jų lūkesčiai, ambicijos ir trūkumai.

Klasiko Kristijono Donelaičio poema „Metai“ nėra lengvai įkandama net lietuviui, o pirmojo lietuviško knygyno Panevėžyje įkūrėjo Juozo Masiulio vaikaitė Karolina Masiulytė-Paliulienė legendinį kūrinį prakalbino prancūziškai. Viena iš 112 metų gyvuojančio J. Masiulio knygyno valdytojų, aktorė, Prancūzijos garbės ordino kavalerė K. Masiulytė-Paliulienė tęsia senelio darbą ieškodama naujų kelių lietuviškiems leidiniams. Neseniai dienos šviesą išvydo diptikas „James Thomson et Kristijonas Donelaitis „Les Saisons““. Į knygą nugulė dviejų ryškių XVIII a. autorių – anglų ir lietuvių klasikų – kūriniai vienodu pavadinimu „Metų laikai“. 2019 metų pradžioje pristatė prestižinė Prancūzijos leidykla „Classiques Garnier“.

Žinomas istorikas ir partizaninių kovų tyrinėtojas Vykintas Vaitkevičius kartu su LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės šauliais šukavo Šimkaičių girią. Būrys entuziastų ieškojo vieno iš trijų čia buvusių bunkerų. Užsispyrimas atnešė sėkmę – iššukavus porą miško kvartalų buvo rastas įgriuvęs bunkeris. Istorikas tikisi, kad orams atšilus pavyks gauti leidimą tyrinėti bunkerį. Mokslininkas neatmeta galimybės, kad jame galbūt bus atrasta labai įdomių ir vertingų dalykų. Mokslininkas taip pat tikina, kad yra viena iš trijų galimybių, kad šiame bunkeryje buvo apsistojęs Adolfas Ramanauskas-Vanagas, kaip 1949-aisiais vyko į partizanų vadų susirinkimą.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

JAV SPECIALIOJO PROKURORO IŠVADOS

JAV prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump).

Reuters

JAV specialusis prokuroras Robertas Muelleris 22 mėnesius aiškinosi, ar Donaldas Trampo (Donald Trump) rinkimų kampanijos štabas buvo slapta susimokęs su Rusija, siekiant paveikti 2016 m. prezidento rinkimų rezultatus.

Tačiau į klausimą, ar D. Trampas netrukdytų vykdyti teisingumo, aiškaus atsakymo nėra. Laiške pristatytas R. Muellerio tyrimo išvadas, generalinis prokuroras Williamas Barras sakė, kad specialusis prokuroras šiuo klausimu nepasisakė. Tačiau W. Barras nusprendė, kad D. Trampas nepažeidė įstatymo. Šis jo sprendimas iškart sulaukė griežtos kritikos iš Atstovų Rūmų demokratų, tvirtinančių, kad įtarimai dėl prezidento neišsklaidyti.

R. Muelleris tai aiškiai konstatavo. W. Barro cituotose slaptos ataskaitos išvadose teigiama, kad tyrimo metu „nebuvo nustatyta, kad D. Trampo rinkimų komandos nariai buvo slapta susimokę ar koordinavo savo veiksmus su Rusijos vyriausybe, šiai vykdant kišimosi į rinkimus veiklą“.

Ši išvada yra pergalė D. Trumpui, kasdien tvirtinusi, kad jokio susimokymo nebuvo.

Vis dėlto detalių pateikta labai mažai. W. Barras sako, kad daugiau slaptos ataskaitos medžiagos ar kitos informacijos, surinktos tyrimo metu, jis galės paskelbti tik pasikonsultavęs su R. Muelleriu ir kitais Teisingumo departamento pareigūnais.

W. Barro laiške nerašoma, kokiais faktais R. Muelleris grindžia savo išvadą, kad virtinė D. Trampo bendražygių, turėjusių kontaktų su Rusija, nepadarė nusikaltimo. Taip pat neatsakyta į klausimą, kodėl kai kurie iš šių žmonių melavo federaliniams tyrėjams ar Kongresui per tyrimą dėl Rusijos, nes tyrimai nebuvo tiesiogiai koordinuojami.

R. Muelleris nepateikė

aiškos išvados dėl to, ar D. Trampas trukdė vykdyti teisingumą, nusprendęs nepriimti konkretaus sprendimo šiuo klausimu.

„Ataskaitoje nedaroma išvada, kad prezidentas įvykdė nusikaltimą. Tačiau jis ir nereaibiluotas“, – rašė R. Muelleris.

Specialusis prokuroras pateikė įrodymų abiem pozicijoms pagrįsti.

Kaip sakė W. Barras, R. Muelleris paliko neišspręstus „sudėtingus teisės ir fakto klausimus apie tai, ar prezidento veiksmai ir ketinimai galėtų būti laikomi trukdymu teisingumui“, sakė W. Barras.

R. Muelleriui nepateikus jokios rekomendacijos, W. Barras sakė nusprendęs įsikišti.

D. Trampo generaliniu prokuroru paskirtas W. Barras sakė, kad kartu su savo pavaduotoju Rodu Rosensteinu nusprendė, jog nėra pakankamai įrodymų padaryti išvadą, kad prezidentas trukdė vykdyti teisingumą.

Ši išvada paremta R. Muellerio tyrimu, o ne Teisingumo departamento pozicija, kad pareigas einančiam prezidentui negali būti pareikšti oficialūs kaltinimai, sakė W. Barras.

Anot generalinio prokuroro, jis padarė išvadą, kad jokie D. Trampo veiksmai neprilygo trukdymui vykdyti teisingumą ir nėra pakankamai įrodymų, patvirtinančių, jog jis veikė turėdamas blogų ketinimų.

W. Barras taip pat pažymėjo, kad nėra pagrindinio nusikaltimo, kuriuo būtų kaltinamas D. Trampas.

Iš W. Barro laiško galima susidaryti tam tikrą vaizdą, kaip R. Muelleris sprendė klausimą dėl susimokymo.

Vertindamas, ar amerikiečiai įvykdė nusikaltimą, susijusį su Rusijos kišimusi į rinkimus, R. Muelleris ieškojo įrodymų dėl specialaus „nepasakyto ar pasakyto žodžiais“ susitarimo tarp D. Trampo rinkimų štabo ir Rusijos vyriausybės.

W. Barras sakė, kad tyrėjai tokių įrodymų nerado. Tačiau jo laiške esama užuominų apie tam tikrus D. Trampo kampanijos kontaktus su Rusija. Jame rašoma, kad R. Muelleris nustatė ne vieną atvejį, kai „su Rusija susiję asmenys siūlė padėti D. Trampo kampanijai“.

Iš liudytojų parodymų Didžiąjai žiuri žinoma, kad R. Muelleris kruopščiai tyrė 2016 m. birželį dangoraižyje „Trump Tower“ surengtą susitikimą su viena teisininke iš Rusijos. Jame dalyvavo ir prezidento vyresnysis sūnus Donaldas Trampas Jr., nors susitikimas buvo apibūdintas kaip Rusijos vyriausybės bandymas padėti jo tėvui. D. Trampas Jr. tikėjosi, kad šis susitikimas padės gauti jo tėvo varžovę prezidento rinkimuose Hillary Clinton kompromituojančios medžiagos.

Iš teismo dokumentų taip pat žinoma, kad R. Muelleris išsiaiškino, jog vienas Maltos profesorius pasakė D. Trampo rinkimų kampanijos patarėjui užsienio politikos klausimais, kad rusai turi elektroninių laiškų, kompromituojančių H. Clinton. Ši žinia buvo perduota kelios savaitės prieš į viešumą iškylant informacijai, kad buvo įsilaužta į Demokratų partijos kompiuterių tinklus.

Be to, D. Trampas rinkimų kampanijos metu bandė sudaryto verslo sandorį Rusijoje. Čia jam talkino jo asmeninis advokatas, aptaręs pasiūlymą su vienu Kremliaus atstovu.

Tačiau, pasak R. Muellerio, amerikiečiai savo veiksmais nepažeidė įstatymų.

D. Trampas taip pat figūruoja atskiroje Niujorke iškelta byloje, kur yra įtariamas nusikaltimu. Anot prokurorų, D. Trampas nurodė savo asmeniniam advokatui Michaelui Cohenui organizuoti neteisėtus mokėjimus už tylą, kad rinkimų kampanijos metu nekiltų sekso skandalų. Niujorko prokurorai taip pat aiškinasi D. Trampo inauguracijos finansinius reikalus.

LRT

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirmą klasę - \$78.
Oro paštui užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

JAV PREZIDENTAS – NĖRA RUSIJOS AGENTAS

Ar kas prieš porą-trejetą dešimtmečių būtų pagalvojęs, jog ateis diena, kai daugybė žmonių pasaulyje abejos, ar Jungtinių Amerikos Valstijų Prezidentas... nėra susijęs su Rusijos žvalgyba! Deja, toks laikas atėjo, bet tai ne fakto, kad JAV vadovas gali būti priklausomas nuo Rusijos, konstatavimas, o įrodymas, kaip giliai ir ciniškai putininė Rusija plėtoja savo neteisėtus veiksmus. Nieko nepadarysi, tokia yra demokratijos kaina – nedemokratinės valstybės visada piknaudžiaus tuo, kad kitose šalyse garantuojamos žodžio laisvės, ir pasistengs jas išnaudoti savo priešišškai įtakai skleisti. Būtent tokius procesus jau treči metai stebime vystant politinėms batalijoms Jungtinėse Valstijose, kur respublikonų partijos oponentai kovoja prieš 2016 m. prezidento rinkimus laimėjusį respublikoną Donaldą Trampą (Donald Trump). Ir nuolat šioje kovoje išlenda „Kremliaus šešėlis“. Tačiau niekas negali pasakyti, kur čia tiesa, o kur – melas. Paskutinis tokios kovos atvejis – buvusio Federalinio tyrimų biuro direktorius Roberto Miulerio vadovaujams tyrimas, turėjęs patikrinti įtarimus, ar D. Trampas ir jo 2016 metų rinkimo kampanija buvo susijusi su Rusijos specialiosiomis tarnybomis. Šią savaitę to tyrimo ataskaita buvo pateikta atsakingoms JAV žinyboms, tačiau ji yra konfidenciali. Žinoma, atsakymas visuomenei duotas – generalinis prokuroras Viljamas Baras patvirtino, jog R. Miulerio tyrimas nerado jokių įrodymų, kad D. Trampas ir jo rinkimų kampanija būtų turėjusi kokių nors ryšių su rusų agentais. Kita vertus... nėra žinoma, kas toje konfidencialioje ataskaitoje, mat oponentai reikalauja ją išviešinti.

Kaip taikliai pastebėjo politologas Linas Kojala, toks atsakymas nuvylė D. Trampo oponentus demokratų – „tarsi tikroji pergalė būtų buvusi alternatyvus dokumentas, konstatavęs, kad pareigas einantis JAV prezidentas yra faktiškai svetimos valstybės agentas“. Toliau jis pateikia istorinių pavyzdžių apie nuolatinę partinę priešpriešą, būdingą JAV nuo pat pirmųjų prezidentų rinkimų. Bet svarbiausia žinia, kurią jaunasis politologas L. Kojala pateikė, yra ši: „R. Miulerio tyrimas sudės visus taškus ant „i“ - reikia džiaugtis, kad JAV teisėsaugos sistema atlaiko tokį atvejį. Dar 2018 m. gegužę iš JAV komentavau, kad pagrindinė grėsmė prezidentui gali būti ne pats tyrimo turinys, o tai, kad trukdydamas jam vykti D. Trampas „užsidirbtų“ kliudymo teisėsaugai kaltinimus. Nors prezidentas - emociingas, teisininkai jį suvaldė: nebuvo „gyvo“ interviu su tyrėjais, kuriame galima daug ko prišnekėti; nebuvo atleistas ir pats R. Miuleris (nors prezidentas apie tai garsiai svarstė). Tiesa, Miulerio tyrimo išvadose nėra vienareikšmio atsakymo, ar Trampas nekludė tyrėjams, tačiau bet kuriuo atveju tai yra prezidentui palankus konstatavimas“.

Taigi galima ramiau atsipūsti – D. Trampas, JAV prezidentas, nėra Kremliaus agentas.

Kęstutis Šilkūnas

PROCESAS SAUSIO 13-OSIOS BYLOJE – NIURNBERGO TRIBUNOLAS KOMUNISTAMS

Panašiai kaip ir Niurnbergo tribunolas, procesas Sausio 13-osios byloje yra veikiau politinis, o ne juridinis aktas. Jis yra mažas žingsnis atskleidžiant komunistų režimo nusikaltimus žmoniškumui, bet didelis žingsnis teisiškai pripažįstant šį režimą kaip nusikalstamą.

Išties istorijoje vienintelis Kremlius turėjo keistą įprotį užsmaugti savo „draugus“ broliškame glėbyje ir versti juos giedoti Džiaugsmo ode, kad jie niekada nekvpavo tokia pilna krūtine.

Šia prasme Vilniaus procesas nuplėšė nuo komunistų dorybingumo kaukę ir parodė tikrąjį, žvėriškos grimasos iškreiptą „išvaduotojų“ veidą. Žinia, humanisto vaidmenį atliekantį kruviną monstrą publicistai demaskavo seniai, bet juristai apkaltinamąjį nuosprendį jam priėmė tik dabar.

Spręskite patys: visos pasaulio valstybės kartu paėmus per du pasaulinius karus nepatyrė tiek aukų, kiek jų nuo bolševikų valdžios patyrė Sovietų Sąjungos tautos. Nepaisant to, Niurnbergo tribunole bolševikai buvo vieni iš kaltintojų ir teisėjų, prikusių nacizmą prie gėdos stulpo.

Kokia likimo ironija! Pasaulį nuo Rudojo maro išvadavo Raudonoji cholera, kuri iš karto apsisiautė teisėjo mantija. Ir atėjo, kaip tai neskambėtų šventvagiškai, gyvųjų ir mirusiųjų teisti. Koks pasityčiojimas iš nešališko teismo! Viena pragaro išpera nugalėtojo teisėmis teisė kitą.

Priešingai negu Niurnbergo tribunolas, procesas Sausio 13-osios byloje yra objektyvus, nešališkas ir turi tvirtą juridinį pagrindą. Nepaisant to, kad iš 67 kaltininkų teisiamųjų suolą trynė tik du, o visi kiti, teisiami už akių, jaučiasi saugūs ir atlikę savo pareigą.

Politinė Sausio 13-osios bylos reikšmė ta, kad ja siekta ne keršto, kraujo ar realių bausmių vykdytojams, bet atpildo ir teisingumo idėjos įgyvendinimo, nežmoniško ir kraugeriško komunistų režimo pasmerkimo.

Ši byla nėra mažiau reikšminga vien dėl tos priežasties, kad, išskyrus buvusį sovietų gynybos ministrą Dmitrijų Jazovą, joje teisiami kariškiai, kurie viso labo buvo tik vykdytojai. Jie, kaip teigia Kremliaus ruporai, vykdė savo pareigą ir buvo ištikimi priesaikai.

Kyla pagrįstas klausimas: kodėl tuomet šių uolių kareivių ir šaunių, nusipelnusių karininkų nepristatyti valstybiniais apdovanojimams? Kartu su išlikusiais gyvais

NKVD budeliais ir sadistais, savaime suprantama?

Sausio 13-osios byla nėra mažiau reikšminga ir todėl, kad atsakomybės išvengė Michailas Gorbačiovas, be kurio palaiminimo nebūtų įmanoma kruvina mėsma. Jis teismui nepasiekiamas, nes Kremliaus atsakas į reikalavimą jį išduoti būtų vienas – panika ir patyčios.

Nesvarbu, kad Kremlius nekenčia M. Gorbačiovo, kurį laiko kalto dėl „didžiausios XX amžiaus geopolitinės katastrofos“ – Sovietų Sąjungos kracho. Svarbu, kad Kremlius įžūliai ir arogantiškai neigia sau dvasiškai artimo komunistų režimo kaltę.

Dėsninga, kad Kremliaus propagandos ruporai, springdami iš aklo pykčio ir isterijos priepuolio, taškosi nuodingomis seilėmis, esą kaip mikroskopinė valstybė drįsta vykdyti procesą, keliantį asociacijas su Niurnbergo tribunolu. Kartu jie kaltina žudynėmis kitus, konkrečiu atveju „litovcus“.

Atsižvelgiant į absoliučiai prognozuojamą Kremliaus reakciją, mes turėtume stebėtis, kad dar sugebame stebėtis. Pavyzdžiui, dėl to, kad Rusijos teisėsauga iškėlė bylą Sausio 13-osios bylą nagrinėjantiems Lietuvos teisėjams ir prokurorams, neva jie patraukė baudžiamojon atsakomybėn žinomai nekaltus asmenis.

Dėl ko mes stebimės ir ko norime? Kad Kremlius pripažintų savo kaltę dėl nužudytų bei suluošintų žmonių ir nuolankiai prašytų malonės bei atleidimo?

Kad patologiškai melagiai, įžūliai neigiantys savo kaltę ir ignoruojantys akivaizdžius įrodymus, atsivertę kaip per išpažintį?

Bet! Klausimas ne tas, ar Kremlius meluoja, o tas, kad jis meluoja netgi įžūliau už melo ir juodųjų technologijų virtuozus – bolševikus. Šie ne tai, kad paprasčiausiai neigė savo juodus darbus, bet maskuodavo juos, kruopščiai ir ne be fantazijos falsifikuodami įrodymus.

Pavyzdžiui, 1941 m. lapkričio 17 d. Stalinas išleido slapta įsakymą Nr. 0428, įteisinusį išdegintos žemės taktiką, kuri apėmė priešą okupuotose zonose esančių gyvenviečių sudeginimą ir sunaikinimą. Šį „kilnų“ darbą turėjo atlikti diversantai, perrengti trofėjinėmis Vermachto ir SS karių uniformomis.

Minėtas įsakymas ypač pabrėžė: „Reikia atkreipti dėmesį, kad įvykdžius baudžiamąsias ekspedicijas, liktų liudininkai, kurie galėtų pra-

nešti apie fašistų įvykdytus žvėriškumus. Tai sukeltų neapykantą fašistiniams okupantams, palengvintų partizanų kovą užnugaryje.“

Ar jaučiate skirtumą? Stalinas anaipol nesitenkino, kad apie fašistų žvėriškumus liudytų tik išimtinai diversantai, kurie ir darė fašistams priskirtus nusikaltimus.

Ne, jis rūpinosi, kad apie šiuos žvėriškumus žinotų, kad ir suklaidinti, bet vis dėlto tie liudininkai, kurių rankos nesu- teptos krauju.

O ką šiandien daro Kremlius? Jis vadovaujasi primityvia kaip karvės mykimas ir ciniška politinių gangsterių logika, pagal kurią nusikaltimų žmoniškumui byloje pagrindiniai gynybos liudytojai yra patys žudikai ir sadistai. Atseit jie yra apšmeižti taikos balandžiai, o tikrieji nusikaltėliai – pačios aukos.

Politinė Sausio 13-osios bylos reikšmė ta, kad ja siekta ne keršto, kraujo ar realių bausmių vykdytojams, bet atpildo ir teisingumo idėjos įgyvendinimo, nežmoniško ir kraugeriško komunistų režimo pasmerkimo. Sausio 13-osios įvykius begėdiškai iškraipiančio Absoliutaus melo kontekste kažkaip jau buitškai skamba klasika tapęs teiginys „savi šaudė į savus“. Juolab kad vyrauja klaidinga nuomonė, esą šių kliedesių autorius yra Stalino saulė į Lietuvą parvežusio raudonojo veikėjo anūkas.

Ne, Judo sidabrinis atidirbęs Algirdas Paleckis yra tik dresuota papūga ir ruporas, kuris Kremliaus sukurptą nuodingą žinią paskelbė miestui ir pasauliui. Kovotojas už teisingą socialistinę liaudies Lietuvą yra Kremliui naudingas idiotas, nes sudaro įspūdį, jog savi demaskuoja savus.

Tačiau kaip apkvailinti tau-tą ir pasaulį, jeigu apie šurpią tiesą liudija dešimtys tūkstančių žmonių ir patikimiausi iš patikimų liudytojų – vaizdo ir garso įrašai? Kaip priversti milijonus televizijos žiūrovų patikėti, kad tapę savo iliuzijų įkaitais, jie realiu laiku matė iškreiptą vaizdą – tai, ko iš tikrųjų nebuvo?

Kaip pasiekti, kad beginklius civilius luošinusius ir žudžiusius soldafonus, milijonai laikytų geraisiais samariečiais, o taikius civilius, atvirkščiai, žudikais? Kaip priversti pasaulį patikėti, kad ne tankai ir šarvuočiai traiškė žmones, o agresyvūs nacionalistai savo automobiliais traiškė savus?

Kaip apkvailinti tą supuvusį Vakarų pasaulį, kad siekdami

(Nukelta į 4 psl.)

LIETUVOS PREZIDENTĖ PERDAVĖ POPIEŽIUI LIETUVOS ŽMONIŲ PADĖKĄ

Lietuvos Prezidentė susitiko su Šventuoju Tėvu Vatikane. *Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus*

Ketvirtadienis, kovo 28 d. (Vatikanas). Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė Popiežiaus kvietimu apsilankė Vatikane ir susitiko su Šventuoju Tėvu.

Pasak Prezidentės, Popiežius šiltai prisiminė vizitą Lietuvoje. Šis susitikimas – tai padėka Šventajam Tėvui už apsilankymą mūsų šalyje, kurį Lietuvos žmonės įvardijo svarbiausiu praėjusių metų įvykiu, valstybei minint atkūrimo šimtmetį.

„Šventojo Tėvo vizitas praėjusį rugsėjį visai Lietuvai reiškė padaršinimą ir viltį, kurią jaučiame ir šiandien. Ypač daug įkvėpimo Popiežius suteikė jaunimui, kuriam teks atsakomybė toliau kurti mūsų valstybę. Mes visada prisiminsime jautrumą ir dėmesį, parodytą sergantiems,

kančią patiriantiems žmonėms. Taip pat nuoširdžią pagarbą mūsų istorijai, skaudžiausiems jos puslapiams, Holokausto aukoms”, – sako Prezidentė.

Lietuvą su Vatikanu vienija pagarpa tarptautinei teisei, vertinant padėtį tokiose šalyse kaip Ukraina ir Sakartvelas, kurios priverstos daug jėgų skirti kovai su agresija ir jos padariniais.

Prezidentė užtikrino Popiežių Pranciškų, kad mūsų šalies žmonės gerai supranta Šventojo Tėvo raginimą dirbti siekiant bendro gėrio. Taip pat visokeriopai palaiko dvasinio katalikų vadovo pastangas stiprinti Bažnyčią ir Šventojo Sosto politiką, didinant skaidrumą ir atsakomybę visose gyvenimo srityse, kovojant su bet koku išnaudojimu, mažinant socialinę atskirtį ir skatinant

tausoti mus supančią aplinką bei stabdant klimato kaitą.

Šalies vadovė, dėkodama Popiežiui už telkiančią lyderystę ir moralinį autoritetą, taip pat prisimenant Šventojo Tėvo malda buvusiame KGB kalėjime, padovanojo albumą „Lietuvos partizanai 1944–1986”. Jo nuotraukose įamžinti kovotojai už mūsų Tėvynės nepriklausomybę. Palūžti jiems neleido tvirtas tikėjimas Dievu ir laisve. Tai – neatskiriama mūsų tautos sąmonės dalis.

Tradiciškai įteikta ir asmeninė Prezidentės dovana – medaus stiklainis, papuoštas Lietuvos vaikų piešiniais.

Po pokalbio su Šventuoju Tėvu Prezidentė susitiko su Vatikano Valstybės Sekretoriumi kardinolu Pietro Parolino.

Prezidentės spaudos tarnyba

PAGERBTI 2019 M. GABRIELĖS PETKEVIČAITĖS-BITĖS ATMINIMO MEDALIO „TARNAUKITE LIETUVAI” LAUREATAI

Kovo 30 d. Panevėžyje Seimo Pirmininkas Viktoras Pranckietis pasveikino 2019 m. Gabrielės Petkevičaitės-Bitės atminimo medalia „Tarnaukite Lietuvai” laureatus.

Jau aštuntą kartą organizuojamame tradiciniame renginyje įteikta 16 Seimo valdybos sprendimu įsteigtų apdovanojimų, skiriamų už darbą Valstybės labui ir jos gerovei, pozityvių idėjų, brandinančių visuomenės pilietiškumą, tautinę savimonę ir kultūrinį sąmoningumą, sklaidą ir įgyvendinimą.

Seimo Pirmininkas V. Pranckietis šventiniame renginyje pažymėjo, kad šiandien iš viso apdovanotas jau 154-asis šviesuolis. Pasak jo, tai tik nedidelė dalis aktyvių ir pilietiškų Lietuvos žmonių, gerus darbus darančių tyliai, savo veikla įkvėpiančių kitus. Parlamento vadovo tvirtinimu, būtent jie

skatina bendruomenių kūrimąsi ir jų iniciatyvumą, dažnai atiduodami viską, ko reikia savo kraštui. „Už tokią ryžto ir drąsos dovaną Lietuvai, jie tapo lyderiais, į kuriuos lygiuotis ir kuriuos apdovanoti yra garbė”, – kalbėjo V. Pranckietis.

Šiomet už filantropinę veiklą, ypač jaunų žmonių saviraiškos skatinimą ir rėmimą medaliai įteikti rašytojai Gintarei Adomaitytei, visuomenininkui Algirdui Gluodui, mokytojai Jovitai Mišeikienei, asociacijai „Visuomeninė Rasų kapinių draugija”.

Už parlamentarizmo tradicijų puoselėjimą, pilietiškumo ir demokratijos skatinimą medaliu apdovanoti Nepriklausomybės Akto signatarė filologė Irena Andrukaitienė, girininkas Jonas Mačiulis, redaktorė Nomeda Simėnienė, istorikas Vyktintas Vaitkevičius.

Už savanorystės kultūros sklaidą Lietuvoje – kultūrologas Dominikas Petras Akstinas, visuomenininkės Emilija Brajinskienė ir Irena Rudzinskienė, rašytojas Juozas Šikšnelis.

Už visuomeniškai aktualią publicistiką, ugdančią tautiškumą ir dvasines vertybes, – rašytojas Stanislovas Abromavičius, redaktorė Silvija Peleckienė, muziejininkas Vytautas Rutkauskas, visuomenininkė Klementina Birutė Vosylytė.

Seimo apdovanojimą Gabrielės Petkevičaitės-Bitės atminimo medaliu „Tarnaukite Lietuvai” Seimo valdyba įsteigė 2011-aisiais minėdama rašytojos, Steigiamojo Seimo narės, Lietuvos visuomenės ir politikos veikėjos Gabrielės Petkevičaitės-Bitės 150-ąsias gimimo metines. **LRS**

TEISMAS ATMETĖ REIKALAVIMĄ NAUJAI TIRTI J. NOREIKOS-GENEROLO VĖTROS VEIKLĄ

Vilniaus apygardos administracinis teismas atmetė pil. G. A. Gochino skundą prieš Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrą. Šioje byloje G. A. Gochinas prašė teismo įpareigoti Genocido ir rezistencijos tyrimo centrą pakeisti savo istorinę išvadą dėl J. Noreikos veiklos Antrojo pasaulinio karo metais, teigdamas neva J. Noreika kolaboravo su naciais ir dalyvavo Holokauste. Centras G. A. Gochino medžiagą teismui įvertino kaip „nacių propagandos atkartojimą, kad už Holokaustą Lietuvoje neva atsakingi ne vokiečiai, o lietuviai.”

Teismas pabrėžė, kad Centro 2018-07-18 raštas G. A. Gochinui „yra išsamus, detalus, jame aptariami visi pagrindiniai

pareiškėjo klausimai dėl Jono Noreikos veiklos, pateikta Centro pozicija dėl pareiškėjo nurodomų argumentų, susijusių su Jono Noreikos asmenine ir darbinės veiklos įtaka žydų žudynėms. Centro 2018-07-18 rašte išdėstyta pozicija yra aiški, pateikiami konkretūs Centro dėstomų argumentų pagrindai, t. y. istorinių tyrimų, archyvų duomenys, istorinis aplinkybių kontekstas, mokslinių straipsnių ištraukos. Nėra pagrindo sutikti su pareiškėjo nurodomais teiginiais, kad Centro atsakymai pateikti selektyviai pasirenkant atsakymo temas, iš ginčijamo rašto turinio matyti, kad Centras pateikė visapusišką poziciją dėl Jono Noreikos veiklos”.

<http://genocid.lt/>

(Atkelta iš 3 psl.)

Procesas Sausio 13-osios byloje – Niurnbergo tribunolas komunistams

diskredituoti kariškius, smogikai tą tragišką naktį į morgus suvežė ne tik Televizijos bokšto gynėjus, bet ir santykinai „šviežius” lavonus – smurtinių nusikaltimų ir eismo įvykių aukas iš visos Lietuvos.

Kremlius puikiai suvokia problemos esmę, todėl karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui jis demagogiškai neigia, o kolaborantams skiria dresuotų papūgų vaidmenį. A. Paleckis ir yra klaikiai primitivi, Kremliaus lesalu gausiai užnuodytus žodžius, kuriuos dresuotojas įkalė papūgai į galvą.

Sausio 13-osios byloje yra užfiksuoti Rusijos kariškių parodymai, kuriuos jie davė praėjus mėnesiui kitam po kruvinų įvykių. Kadangi juos apklausė ne Lietuvos, o SSRS Generalinės prokuratūros kuruojami Rusijos Federacijos karinės prokuratūros tardytojai, ta aplinkybė įkaltinta geležimi paženklino jų parodymų esmę.

Akivaizdu, kokį rezultatą gali duoti kruopščiai surežisuota apklausa, kurioje vieni mafijozai, vadovaudamiesi instrukcijomis, gautomis iš mafijos bosų, apklausia kitus. Šio rezultato esmė ta, kad aukai yra suteikiamas budelio statusas, budeliui – aukos.

Istorija kartojasi ir kartojasi kaip bjaurus farsas – kruvinas Stalino režimas save laikė civilizacijos ir humaniškumo forpostu, o savo aukas – žmogaus pavidalo žvėrimis.

Eidama bolševikų pramintais keliais, Televizijos bokšto gynėjus Maskva laiko nuo alkoholio apsvaigusiais ir sužvė-

rėjusiais nacionalistais.

Pagal šią logiką, tikrieji nusikaltėliai yra beginkliai lietuviai, kurie puolė iki dantų ginkluotus kariškius. Savo ruožtu taikūs kariškiai nuo agresyvių ir girtų smogikų, siekusių atimti ginklus, buvo priversti gintis automatų buožėmis ir šūvių serijomis iš „kalашnikovų”.

O, kad tokia mąstymo racionalizacija būtų atėjusi į galvą žydšaudžiams! Jie būtų galėję teisintis, esą šaudė žydus tik išimtinai todėl, kad šie neatimtų šautuvų ir nesušaudytų jų pačių. Taip pat, kad neišniekintų ir neišžagintų jų moterų, neužvaldytų ir neišparceliuotų jų turto.

Bet! Raudonieji „mюнхгаузенai” yra kur kas išradingesni už žydšaudžius. Išsamų instruktažą gavę kariškiai, davė parodymus, kad į minią šaudė ne jie, o smogikai nuo daugiabučių stogų. Šis absurdiškas melas yra ne savitiksliis, o priemonė pagrįsti Kremliaus versiją, esą sovietų kareiviai buvo taikos balandžiai, apsaugoję Lietuvą nuo etninių skerdynių ir pilietinio karo baisumų.

Sausio 13-osios byla perteklinį kartą rodo, kad įžūli ir ciniška Kremliaus propaganda yra devynialvė hidra, kuriai vietoj vienos nukirstos galvos atauga dvi. Panašu, kad rusišką melą mes paliksime tokį pat cinišką ir bjaurų, kokį ir radome atėję į šį pasaulį.

Vis dėlto Absoliutaus melo masyvas aižėja – pirmąkart istorijoje komunistų režimas pasmerktas ne tik moraliai, jis nusikalstamu pripažintas teisme. Taigi, Raudonasis Liuciferis identifiukuotas ir įvardytas. Juridiškai. Vien dėl tos priežasties procesas Sausio 13-osios byloje turi svarbią simbolinę prasmę. Teisinę ir politinę.

Dr. Karolis Jovaišas, advokatas, delfi.lt

LIETUVOS PILIETYBĖ – SVARBU: DU TREČDALIAI GYVENTOJŲ APSISPRENDE DĖL PILIETYBĖS IŠSAUGOJIMO

Apie gegužę vyksiantį referendumą dėl pilietybės išsaugojimo žino 80 proc. šalies gyventojų. Tai parodė atlikta gyventojų nuomonės apklausa. Neabejojama ir referendumo reikšme – suprasdami jo svarbą, dalyvauti referendume apsisprendę du trečdaliai (65 proc.) apklaustųjų.

„Apklaustos duomenys rodo, kad pilietybės klausimas yra itin svarbus ir reikšmingas visuomenei. Svarbus ir pats aiškumas atsakant į teikiamą referendumo klausimą – ar mes pritarsime, kad Lietuvos piliečiai, įgiję kitos NATO ir ES šalies pilietybę, galės išsaugoti Lietuvos pilietybę, ar ne. Tai kiekvieno

iš mūsų pareiga”, – sako Vyriausybės kanclerio pirmasis pavaduotojas Deividas Matulionis.

Kaip parodė tyrimas, dalyvavimas referendume suvokiamas kaip svarbi pilietinės pozicijos išraiška – 89 proc. su šia formuluote visiškai sutinka arba sutinka. Panašios nuostatos matomos ir vertinant teiginį, kad referendume sprendžiamas klausimas yra svarbus Valstybės ir Tautos gyvenimui (atitinkamai 40 proc. ir 45 proc.).

Tyrimo metu taip pat siekta išsiaiškinti, ar gyventojams pakanka informacijos apie referendumą. Kad informacijos visiškai pakanka, nurodė tik 12 proc. apklaustųjų, dar 33 proc.

teigė, kad greičiau pakanka. Kad informacijos greičiau nepakanka, nurodė 38 proc. respondentų, o visiškai nepakanka – 11 proc. apklaustųjų.

Apklaustos duomenimis, patogiausiais žiniasklaidos kanalais referendumo komunikacijai įvardyti TV ir internetas. Svarbu pastebėti gana aiškius vertinimų skirtumus pagal socialines demografines charakteristikas – jaunimas (iki 25 m.) mažiau domisi šiuo klausimu ir turi mažiau žinių. Vyresnio amžiaus bei žemesnio išsimokslinimo respondentų žinios dažniau yra netikslios.

Vyriausybės kanceliarija referendumo viešinimo kampaniją, kuri prasidės ba-

Balsavimas.

LRV

landžio pradžioje, vykdo įgyvendindama Seimo pavedimą informuoti visuomenę apie spręsti referendumu pateikto klausimo svarbą.

Vyriausybės kanceliarijos užsakymu viešosios

nuomonės ir rinkos tyrimų agentūros „Spinter tyrimai” apklausa atlikta 2019 m. vasario 18–28 d. Tyrimo metu apklausti 1 006 Lietuvos Respublikos piliečiai nuo 18 iki 75 metų.

LRV

PAMINĖTAS PIRMOJO ATKURTOS LIETUVOS KARIUOMENĖS ARTILERIJOS ŠŪVIO 100-METIS

Deltuvoje iškilmingai paminėtas pirmasis atkurtos Lietuvos kariuomenės artilerijos šūvis simboliniu šūviu iš senoviškos patrankos.

Lietuvos kariuomenės nuotr.

Kovo 30 d. Deltuvos miestelyje iškilmingai paminėtas pirmasis atkurtos Lietuvos kariuomenės artilerijos šūvio 100-metis.

„Amžiams bėgant kito artilerijos panaudojimo taktika ir galimybės, bet ne jos reikšmė. Artilerija išlieka labai svarbiu aspektu karyboje. Mes tai aiškiai matome karinėje veikloje – netoli mūsų, Ukrainoje, vyksta karas, kurį galime pavadinti artilerijos karu”, – susirinkusiuosius pasveikino krašto apsaugos viceministras Edvinas Kerza.

Apie prieš 100 metų vykčius įvykius bei artilerijos reikšmę šiuolaikinei karybai kalbėjo Vytauto Didžiojo karo muziejaus direktoriaus pavaduotojas, istorikas Arvydas Pociūnas. Taip pat savo įžvalgomis pasidalino Motorizuotosios pėstininkų brigados „Žemaitija” brigados generolo Motiejaus Pečiulionio artilerijos bataliono vadas mjr. Vadimas Jeriominas ir Mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas” generolo Romualdo Giedraičio artilerijos bataliono vadas plk. lt. Marijus Jonelis.

Renginyje artileristai iššovė simbolines tris salves. Jas dedikavo Tėvynei Lietuvai, Pirmajam Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės artilerijos šūvio 100-mečiui ir Lietuvos savanoriams.

Apie Lietuvos kariuomenės artilerijos istoriją

Pirmasis šūvis 1919 m. kovo 28 d. iš patrankos, stovėjusios Milašiūnų kaimo laukuose, buvo paleistas į Deltuvos kleboniją, kurioje tuo metu buvo įsikūręs bolševikų kariuomenės štabas. Sviedinys nesprogo, tačiau paliko išmuštą pėdsaką pastato sienoje ir sujungė miestelio vardą su Lietuvos kariuomenės artilerijos atgimimo istorija. Artilerija de facto tapo visateise Lietuvos kariuomenės pajėgų dalimi. 2013 m. ant senosios klebonijos pastato atidengta memorialinė lenta, kurioje įamžintas pirmasis atkurtos Lietuvos kariuomenės artilerijos šūvis. Pirmojo šūvio tūta vėliau garbingai eksponuota Vytauto Didžiojo karo muziejuje.

Pirmieji artilerijos žingsniai: 1919 m. sausio 1 d. jau

nos Lietuvos kariuomenės vadovybė išleido įsakymą suformuoti pirmąją artilerijos bateriją. Prielaidos tam buvo sudarytos netrukus, sausio 6 d. iš vokiečių buvo įsigyti du trofėjiniai rusiški trijų colių lengvieji pabūklai. Vasario ir kovo mėnesiais įkurtas artilerijos pulko štabas, įpusėti kitų planuojamų steigti artilerijos vienetų darbai. Pirmoji baterija, net nebaigus jos formuoti, buvo išsiųsta į frontą. Iki 1920 m. rudens, vykstant karo veiksmams, sudarytos devynios lauko artilerijos baterijos.

Artilerija, kaip ir visa kariuomenė buvo atkurta beveik tuščioje vietoje. Karo mokykla, pradėjusi veikti 1919 m. kovo 8 d., po keturių mėnesių išleido pirmąją laidą – 89 karius ir septynis puskarininkius, jie turėjo teisę gauti karininko laipsnį kariuomenės dalyse. Sutrumpintą kursą diktavo karo sąlygos ir karininkų trūkumas. Kariūnai buvo supažindinami ir su patrankomis. Tačiau kursas buvo per trumpas ir jauni artileristai praktinius įgūdžius galutinai ištobulindavo tiesiog fronte.

Kovose jauna Lietuvos kariuomenė sėkmingai atrėmė bolševikų, bermontininkų ir želigovskininkų puolimus. Artilerija, kaip reikšminga jėga naudota visais trim Nepriklausomybės kovų etapais.

Karių ir technikos kiekybė ženkliai atsilikome nuo priešų. Lietuvos Respublika 1919 m. sausį buvo surinkusi tik 3000 karių. Tais pačiais metais lapkričio mėnesį Lietuvos kariuomenėje buvo jau apie 25000 karių (iš jų apie 10000 savanorių). Kautynėse su bolševikais dalyvavo apie 16000 mūsų karių, vėliau prieš ber-

PAGRINDINIS LIETUVOS ĮSTOJIMO Į NATO 15-ŲJŲ METINIŲ ŠVENTINIS RENGINYS VILNIUJE

„NATO jau ne kartą įrodė, kad moka prisitaikyti prie vykstančių pokyčių, kad geba išsaugoti savo vienybę, nepaisant piktavališkų pastangų ją ardyti, kad yra nepakeičiama organizacija, siekiant užtikrinti kolektyvinį saugumą Europoje ir garantuoti patikimą atgrasymą ir gynybą”, – sako krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis.

Minint NATO 70-ąsias ir Lietuvos įstojimo į NATO 15-ąsias metines kovo 30 d. 12 val. Vilniuje S. Daukanto aikštėje buvo iškilmingai pakeltos Lietuvos ir NATO vėliavos. Susirinkusiuosius pasveikino Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, NATO pajėgų integravimo vieneto (NFIU) Vilniuje vadas

montininkus buvo pasiųsta apie 12000, kiti tuo laiku buvo palikti priedangoje prieš bolševikus prie Dauguvos ir lietuvių bei lenkų fronte, o likučiai – atsargoje.

Kiekybės trūkumą kompensavo tinkamas vadovavimas ir karių patriotinis nusiteikimas. Lietuviai labai vykusiai sugebėjo paskirstyti savo išteklis. Nepriklausomybės kovose kariuomenė manevruodavo sutelktinėmis jėgomis (dažniausiai sustiprintais batalionais) ir energingai puldavo išsibarsčiusius rusų karinius dalinius. Stabdydami kitas priešų pajėgas, visas savo galimas jėgas lietuviai telkdavo prieš trečiąją priešą. Artilerijos baterijos taip pat buvo sumaniai perdislokuojamos ten, kur labiausiai reikėdavo, o pozicijose efektyviai sąveikaudavo su pėstininkais. **LR KAM**

Jakobas Søgårdas Larsenas. Dalyvavo Lietuvos karinių pajėgų atstovai, LR Seimo, LR Vyriausybės nariai, užsienio šalių svečiai, gynybos atašė.

Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai surengs šventinį pasirodymą, kurio metu aidėjo salvės. Atėjusius į renginį muzikiniais kūriniais džiugino Lietuvos kariuomenės orkestras, Valstybinis pučiamųjų orkestras „Trimitas” ir Vidaus reikalų ministerijos Reprezentacinis pučiamųjų orkestras, vyko moksleivių muzikinė akcija „Tai, ką darome – už TAIKĄ!”

Vėliau, nuo 13 val. šventė visuomenei vyko prie Krašto apsaugos ministerijos. Čia buvo galima apžiūrėti ir susipažinti su Lietuvoje dislokuotų sąjungininkų karine technika ir ginkluote: 36 tonas sveriančia ratine pėstininkų kovos mašina „Boxer”, šarvuotu žvalgybos automobiliu „Fenek” ir kita, prieš porą metų Lietuvoje dislokuotų NATO priešakinių pajėgų kovinės grupės karių atsigabentą ginkluotę. Taip pat susipažinti su 2015 m. veiklą Lietuvoje pradėjusiu NATO pajėgų integravimo vienetu, pakalbinti jame dirbančius sąjungininkų karininkus, kurių NFIU dirba iš 14 valstybių.

Kovo 29 d. 2004 m. Vašingtone (JAV) deponavus Šiaurės Atlanto sutarties ratifikavimo raštus Lietuva tapo visateise nare Aljanso, siekiančio užkirsti kelia kariniams konfliktams ir išsaugoti taiką ir laisvę beveik vienam milijardui gyventojų. Aljanso narius jau 70 metų, nuo jo įsteigimo 1949 m., sieja istorija, bendros vertybės ir siekiai. **LR KAM**

JAV ĮSTEIGTAS LIETUVOS AMBASADORIAUS FONDAS ATEITIES VADOVAMS

Iš kairės: Vašingtono lietuvių profesionalų klubo vadovas V. Sirutis, Živilė Kriščiūnienė, pianistė Evelina Puzaitė, „Lietuvių fondo“ Tarybos pirmininkė Audronė Pavilčius Karalius, LR ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas.

LR ambasados JAV nuotr.

2019 m. kovo 19 dieną oficialiai įsteigtas atkurto Lietuvos valstybės šimtmečio proga inicijuotas Lietuvos ambasadoriaus vardo fondas, skirtas Amerikos lietuviams - naujos kartos vadovams. Fondo steigimo sutartį tarpininkaujant Lietuvos ambasada JAV pasirašė Vašingtono lietuvių profesionalų klubas ir Iliojaus valstijoje įsikūręs „Lietuvių fondas“.

Sveikindamas fondo įsteigimą ambasadorius Rolandas Kriščiūnas pabrėžia, kad Lietuvos ambasadoriaus fondo tikslas – ugdyti lietuvių kilmės profesionalus ir lyderius, kurie prisidėtų prie strateginių Lietuvos ir JAV ryšių puoselėjimo ir stiprinimo. Fondas remis naujos kartos lyderius, kurie ateityje galėtų dirbti įvairiose vyriausybėse ir nevyriausybėse JAV

institucijose. Ambasadoriaus vardo fondas skatins ir remis studentus - Lietuvos diasporos JAV atstovus - studijuojančius Jungtinių Valstijų ar bet kurios kitos pasaulio šalies aukštosiose mokyklose siekti puikių studijų rezultatų ir aktyviai dalyvauti visuomeninėje veikloje.

Ambasadoriaus fondas ateities vadovams yra įsteigtas kaip Iliojaus valstijoje įsikūrusio „Lietuvių fondo“ specialios paskirties fondas, kurio stipendijos bus skirtos gambiausiems politikos mokslus, diplomatiją, tarp-

tautinius santykius ir kitas su viešuoju administravimu susijusias studijų kryptis pasirinkusiems studentams, skatins juos atlikti praktiką JAV Kongreso narių, valstybės institucijų ir nevyriausybinių organizacijų biuruose.

Lietuvos ambasada Vašingtone kartu su Užsienio reikalų ministerija tarpininkaus ir šio fondo stipendijas gavusiems studentams sudarys sąlygas vykdyti kelių savaitių pažintinei stažuotei į Lietuvą viešojo administravimo srityje.

Fondas ateities vadovams

įsteigtas Lietuvos ambasada glaudžiai bendradarbiaujant su Vašingtono lietuvių profesionalų klubu ir „Lietuvių fondu“. Visi JAV lietuvių bendruomenės nariai, organizacijos ir mūsų gausios diasporos atstovai yra kviečiami tapti Lietuvos ambasadoriaus fondo rėmėjais. Pirmuosius įnašus naujai steigiamam fondui skyrė Lietuvos Respublikos garbės konsulai Jonas Prunskis, Jeff Nelson, Leslie Liautaud, Amerikos-Lietuvos verslo tarybos nariai ir praėjusių metų gruodžio mėnesį ambasadoje surengto labdaros renginio svečiai.

LR ambasados Vašingtone informacija

2018 m. gruodžio 11 d. LR ambasadoje vyko koncertas, kurio metu buvo renkamos lėšos Ambasadoriaus vardo fondui. LR ambasados JAV nuotr.

VEIKLĄ PRADEDA AMERIKOS LIETUVIO, NE PELNO SIEKIANČIS, MARIAUS JAKULIO JASON FONDAS

**Mariaus Jakulio
Jason fondas**

Kurkime Lietuvos
ateitį kartu!

Teisininkas ir investuotojas Marius Jakulis Jason įsteigė ne pelno siekiantį fondą

(MJJ fondas), kurio pradinis kapitalas – 3,5 milijono eurų. Fondas skirtas teikti finansinę paramą gabiems verslo kūrėjams, akademikams ir studentams, kurie gali ir nori prisidėti prie Lietuvos ekonomikos augimo.

„Lietuva man suteikė ga-

limybę pradėti naujas įdomias veiklas ir tokius verslus, apie kokius net negalėjau svajoti dirbdamas advokatu Niujorke. Todėl šiandien noriu pakviesti ir kitus talentus prisidėti prie Lietuvos sėkmės kūrimo“, – sako MJJ fondo įkūrėjas Marius Jakulis Jason.

MJJ fondas užsibrėžė veikti trimis kryptimis – mokslo, verslo ir žinių. Pirmoji – verslo kryptis: tai finansinė parama gabiems verslininkams ir profesionalams, ketinantiems grįžti ar atvykti steigti verslą Lietuvoje. Antroji – mokslo kryptis, skirta prisidėti prie konkurencingų užsienyje doktorantūrą baigusių akademikų atlyginimų steigimo tiems, kurie nori atvykti gyventi į Lietuvą ir tęsti savo mokslinį darbą bei dalintis žiniomis su lietuvių studentais. Žinių kryptis skirta teikti stipendijas aktyvių, pilietiškų ir talentingų lietuvių magistro studijoms geriausiuose pasaulio universitetuose, kad grįžę po mokslų jie konkrečiais darbais ir įgytomis žiniomis prisidėtų prie Lietuvos ateities kūrimo.

Vadovė, Kotryna Stankutė-Jaščemskienė, VšĮ „Marius Jakulis Jason fondas“

Autorės nuotr.

Iš kairės: Mariaus žmona Liisa Leitzinger, Marius Jakulis Jason, Kotryna Stankutė-Jaščemskienė (fondo vadovė), Mindaugas Strelis (valdybos narys).

MOKYTOJŲ KONFERENCIJA ČIKAGOJE

Leidiniai, kurių išleidimą finansavo Lietuvių Fondas. LF nuotr.

Kovo 17 d. Čikagos lituanistinėje mokykloje (ČLM) vyko JAV LB Švietimo tarybos ir Čikagos lituanistinės mokyklos sukurta JAV lituanistinių mokyklų mokytojų konferencija, kurioje dalyvavo per 80 mokytojų iš 8 JAV lituanistinių mokyklų. Paskaitą „Tinkama suaugusiųjų reakcija į netinkamą vaikų elgesį“ ir užsiėmimą „Stiprių emocijų atpažinimas ir valdymas“ vedė psichoterapeutė Živilė Baronienė iš Lietuvos. Konferencijos metu veikė JAV

LB Švietimo tarybos ir lituanistinių mokyklų leidžiamų vadovėlių paroda, mokinių darbų paroda. Konferencijos dalyviai apsilankė ČLM klasėse, atvykę šeštadienį, dalyvavo pamokose. Ačiū ČLM kolektyvui už gražų konferencijos suorganizavimą.

Konferencijos rėmėjas – Lietuvių Fondas. 2018 metais JAV lituanistinėms mokykloms skyrė 150,000 dol. Dar 31,700 dol. skirti JAV LB Švietimo tarybos projektams vykdyti.

LF informacija

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LIETUVOS GARBĖS KONSULATAS
VAŠINGTONO LIETUVIŲ PROFESIONALŲ KLUBAS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

KLIVLANDAS, OH

TRADICIJA

Š. m. kovo 24 d. Klivlande, Ohajus, įvyko Kaziuko mugės šv. Kazimiero parapijos salėje. Ji prasidėjo 10 val. r. šv. Mišiomis šv. Kazimiero baž-

nyčioje, šv. Mišias aukojo kun. Joseph Bacevice, dalyvavo daugybė skautijos narių.

Pasibaigus šv. Mišiomis visi nuėjo į salę, kurioje buvo išstatyti stendai su rankdarbiais, knygomis, įvairiais suvenyrais, neužmiršti ir riestainiai. Pardavinėjo šiltą maistą, kavutę, sultis, taip pat buvo didžiulis pasirinkimas skanumynų, kurie buvo iškepti namuose, vyko loterija ir t.t.

Oficialiai Kaziuko mugės atidarymas prasidėjo skautijos daina „Dievui, tau Tėvyne ir žmonijai“, kuriai dirigavo chormeistrė sktn. Izabelė Rubinski.

Skautės prižiūri ir aptarnauja jų prekes besirenkančius žmones. *A.V.Matulionio nuotr.*

Mugės atidarymas, dainuoja „Dievui, tau, Tėvyne, ir žmonijai“.

A.V.Matulionio nuotr.

Kaziuko mugės atmosfera buvo maloni, bendravimas taip pat buvo aiškus. Pagaliau lietuvių išeivių skautija, slenkant metams, ėmė dalyvauti Kaziuko mugėje, kuri suteikė

proga pasidžiaugti, pabendrauti ir suteikti paramą skautijai.

Iš mugės istorijos - ši tradicija atsirado prieš daugybę metų Vilniuje, kuri buvo žinoma kaip „Kaziuko turgus“, tačiau pagrį-

diniai produktų ir rankdarbių aprūpintojai buvo ūkininkai iš įvairių Lietuvos vietų, Vilniaus amatininkai ir gyventojai, kurie siūlė savo gaminius.

Algirdas V. Matulionis

ARGENTINA

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas. Vasario 16-ąją mūsų draugija paminėjo 101-ąsias Lietuvos Nepriklausomybės metines.

Buvo sugiedotas Lietuvos himnas, draugijos vicepirmininkė Laura Cecilia Gómez Metrikis tarė žodį apie šią progą, o pirmininkas Juozas Raul Stalioraitis padėkojo visiems už apsilankymą. Po to dalyviai buvo pavaišinti lietuviškais patiekalais.

Kovo 4 d. – Šv. Kazimieras, Lietuvos globėjas. Kovo 4 d. yra Šv. Kazimiero, Lietuvos globėjo, atminimo diena. Jo tėvai - Kazimieras IV Jogailaitis, Lenkijos karalius, ir Elzbieta Habsburgaitė.

Gimė Krokuvoje 1458 m. liepos 3 d. ir mirė Gardine 1484 m. kovo 4 d. Palaidotas Vilniaus Katedroje. Kanonizacija vyko 1602 metais, dėl jo pamaldumo ir doro gyvenimo 1636 metais buvo paskelbtas Lietuvos globėju, o 1948 m. ir Lietuvos jaunimo globėju.

Kovo 11-osios - Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 29 metų minėjimas. Sekmadienį, kovo 10 d., Argentinos lietuvių bendruomenė (ALB -ALOST) suorganizavo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo - Kovo 11-osios minėjimą. Buvo paruošti pietūs, atvyko svečiai iš Lietuvos, Lietuvos nacionalinio kultūros centro choras su tautinių drabužių paroda, muzikos kapela „Mingūnai“.

Dalyvavo gausi publika, kuri pasigrožėjo dainomis, drabužių istorijos paroda ir pašoko grojant smagiai kapelai.

Lietuvos ambasadorė aplankė mūsų draugiją. Vasario 27 d. mūsų būstinėje Argentinos lietuvių bendruomenė (ALB -ALOST) sulaukė Lietuvos Respublikos ambasadorės Ispanijoje Skaistės Aniulienės ir patarėjo Dainiaus Zikevičiaus vizito. Taip pat dalyvavo Lietuvių centro, „Mindaugo“ ir „Nemuno“ kultūros draugijų atstovai, Kordobos lietuvių bendruomenės nariai. Buvo aptarti kultūros ir konsuliniai klausimai, taip pat dėl ambasados.

Lietuvos konsulinė misija Argentinoje. Lietuvos Respublikos garbės generalinio konsulo Argentinoje asistentas dr. Diego Nunes praneša, kad 2019 m. balandžio 1-4 dienomis rengia konsulinių pareigūnų išvykstantąją misiją, kuri vyks konsulato patalpose. Kreiptis atendimiento@mfa.dienunes@abogados.net.ar

Prasidėjo balsuojančių užsienyje elektroninė registracija Vyriausiosios rinkimų komisijos svetainės rinkėjo puslapyje. Vasario 14 dieną pradėjo veikti elektroninė užsienyje gyvenančių rinkėjų registracija į šių metų gegužės 12 dieną vyksiančius Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimus ir gegužės 26 dieną vyksiančius rinkimus į Europos Parlamentą.

Norintieji balsuoti, kreiptis į Vyriausiosios rinkimų komisijos svetainės rinkėjo puslapį – www.vrk.lt

Daugiau informacijos apie balsavimą užsienyje <https://keliauk.urm.lt>

Susivienijimo Lietuvių Argentinoje informacija

VENESUELA

Su Venesuelos lietuvių bendruomenės pirmininku aptarta tautiečių situacija šalyje

Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius kovo 25 dieną susitiko su Venesuelos lietuvių bendruomenės pirmininku Vyteniu Folkmanu. Ministras domėjosi Venesuelos lietuvių situacija ekonominės ir humanitarinės krizės ištiktoje šalyje.

„Esame susirūpinę dėl susidariusios situacijos Venesueloje. Su lietuvių bendruomenės pirmininku palai kome nuolatinį ryšį, ieškome galimybių, kaip padėti mūsų tautiečiams. Inicijavome ir raginame, kad artimiausiu metu Seime būtų priimtas įstatymas, numatantis tvarką, kaip padėti tautiečiams, jei jie pageidauja persikelti iš neramumų apimtų šalių“, – sakė L. Linkevičius.

V. Folkmanas buvo informuotas apie Asmenų perkėlimo į Lietuvos Respubliką įstatymo priėmimo eigą. Atsižvelgiant į ministerijos prašymą svarstyti įstatymo projektą ir susijusius teisės aktų projektus skubos tvarka, įstatymo įsigaliojimo terminas paankstintas iki gegužės 1 dienos, o įgyvendinamieji teisės aktai turi būti priimti iki balandžio 30 dienos.

2017 metų pabaigoje ministerija kreipėsi į Vyriausybės kanceliariją siūlydama svarstyti Venesueloje esančių Lietuvos piliečių ir lietuvių kilmės asmenų klausimą. Buvo prašoma pavesti atsakingoms institucijoms parengti reikiamus teisės aktus dėl tikslinės programos Lietuvos piliečių ir lietuvių kilmės asmenų, esančių humanitarinės krizės ištiktose šalyse ar karinio konflikto apimtose

teritorijose, perkėlimo į Lietuvą ir jų integracijos mechanizmo sukūrimo, numatant šios programos finansavimo šaltinius.

Šio prašymo pagrindu Vyriausybė sudarė darbo grupę, kuri išanalizavo perkėlimo

galimybes. Įvertinus būtinus sisteminius teisės aktų pokyčius, tam, kad perkelti asmenys galėtų efektyviai integruotis į Lietuvos visuomenę, buvo parengtas Asmenų perkėlimo į Lietuvos Respubliką įstatymo projektas, kuris 2019 metų sausio 12 dieną pateiktas Seimui su prašymu jį svarstyti skubos tvarka. **LR URM**

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Clevelando vyresniųjų skaučių Židinys

kviečia visus į

**DAINAVOS ANSAMBLIO
VYRŲ VIENETO KONCERTĄ**

dirigentas DARIUS POLIKAITIS

SUGRĮŠ IŠ KELIONĖS PAVASARIO VĖJAI

**2019 m. balandžio 27 d., 7 val. v.
Lietuvių namų didžiojoje salėje**

Bilietai: \$20.00 Užsakyti skambinkite 440 442-9091

**Kviečiame visus kartu atšvęsti
Clevelando vyr. skaučių Židinio
AUKSINĘ SUKAKTĮ!**

algirdasmuliolis@hotmail.com

PASAULIO LIETUVIŲ METŲ PRADŽIA ŠIAURĖS VAKARUOSE

Šiomet pagrindiniu prelegentu Lietuvos Nepriklausomybės 101-ųjų metų minėjimams Portlande ir Los Anžele šių eilučių autorius pasikvietė žinomą žurnalistą Rimvydą Valatką.

„Jeigu, Tėvyne, Tave užmirščiau, mano dešinė tepamiršta mane...tepridžiūna prie gomurio mano liežuvis, jei Tavęs neatsiminčiau, jeigu Tu man nebūtum brangesnė už visus džiaugsmus” - kun. Tomas Karanauskas tokiais Šv. Rašto psalmių 137-ojo skyriaus žodžiais sveikino Grotto koplyčioje Portlande susirinkusius į pamaldas, skirtas paminėti 101-ąsias Lietuvos Nepriklausomybės metines. Godos Pavilanskaitės ir „Atžalyno” lituanistinės

Pasaulio lietuvių metams skirti ir Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimo renginiai tęsiasi ir kitą vasario mėn. savaitgalį Nevados valstijos Tahoe kurorte Heavenly slidinėjimo bazėje vietinės Reno, NV lietuvių bendruomenės suorganizuotame, ko gero, populiariausios Šiaurės Vakaruose žiemos sporto šakos sąskrydyje. Po nerealios dienos, kerinčios gamtos 3 kilometrų aukštyje, vakarais rinkomės aptarti svarbiausių vos prieš 5 metus pradėjusios

musių mūsų tautiečių atstato savo konstitucijoje apibrėžtą teisę įsirašyti į LR piliečių gretas. Na, o jei visi išeivijoje apsigyvenę lietuviai taptų tokie, kaip šauni mūsų bendruomenė „Rožių mieste”, net ir pats 1990-ųjų m. Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, esu įsitikinęs, nebebalsootų prieš visos lietuvių išeivijos Lietuvos pilietybės išsaugojimą.

Portlando lietuvių bendruomenės valdyba šiais metais baigia savo kadenciją, po 6 metų Ingrida Misevičienė (antra iš dešinės) perleis vadovės poziciją naujam kandidatui(-ei).

užkietėjusių kalniečių-žvejų. Nuo šio amžiaus pradžios viename garsiausių Kolorado kurortinių miestelių Fraseryje lietuviai sudarė vietinių gyventojų tarpe vos ne trečdalį žmonių, o vienintelė valdiška biblioteka užsakinėjo spaudą iš Lietuvos. Nors Rytų pakrantė gali pasigirti didžiausiu lietuvių imigrantų skaičiumi istorijoje visos Amerikos mastu, turbūt visos šalies teritorijoje nėra

jokio kito miesto, kur vienu metu apsigyventų tiek daug „trečiabangių”. O kodėl ne, jei darbo slidinėjimo kurortuose pilna ne vien tik žiemos sezono metu, gamta - kaip ne iš šio pasaulio, bet grynai Eldorado - ne veltui Virgis Stakėnas Koloradui paskyrė vieną gražiausių savo dainų. Prieš ketvirtį amžiaus įsitikinau, kad iš Kauno neįmanoma išvažiuoti, liekam kauniečiais, nesvarbu, kur bebūtume, na, o prieš penketą metų apsigyvenęs Portlande pajutau, kad šį miestą be galo sunku palikti, tačiau šįkart supratau, kad jei nebūtų buvę Portlando-Oregono, ko gero, be menkiausios abejonės rinkčiausi Koloradą! Kartais atrodo, kad tikrai esu po laimingą žvaigždę gimęs, nes kaip tą kitaip paaiškinti, kuomet išvaikarėse sninga kaip iš gausybės rago,- būtent taip buvo pakeliui iš Denverio penktadienį į kalnų kurortus Fraser bei Winter park, o žvejybos dieną ant Grand Lake ledo išaušo puikiasias šeštadienis – lyg vidurvasarį švietė saulutė ir jokio vėjo! Tai net įdegti suspėjau, nors viduržiemis! Prie visų gamtos malonumų dar snigomobilium praskriejome, na o į namus pas Daivą su buvusiu ilgamečiu Lietuvių bendruomenės pirmininku Romu Zablecku sugrižtant - vėl jokių sniegų...O

kamščiai keliuose buvo, kaip bebūtų keista, į kitą pusę - iš Denverio į kalnus, bet ne atgal. Išskridus mudviems su mažiu ku į Portlandą, rytojaus rytą Koloradą vėl sukaustė sniego pūgos ir dėl visų tų gamtos išdaigų nei kelionių, nei darbo dienos...Taigi laimingai sugrižome į Oregoną ir pasitikome pavasarį! Na, o Amerikai pagal kalendorių pasitikus pavasario sezoną (*šioje šalyje oficiali pavasario pradžia kovo 21 d. – red. past.*) pats metas bendrai Baltijos tautų vakaronei. Kaip tik šį šeštadienį Portlando apylinkėse apsigyvenę lietuviai, latviai ir estai rinkosi į, tikėsimės, kasmetine tradicija nuo šiol tapsiantį renginuką. Tautiniai šokiai, dainos, žaidimai – buvo kas veikti ir mažiems, ir dideliems, o dalyvių amžiaus diapazonas nuo 3 iki 93 metų, nepatikėsite! Ar prabėgus 30 metų prisimename legendinį Baltijos kelią, suvienijusį visų trijų Baltijos seserų Laisvės siekį, kuriam buvo lemta išsipldyti jau kitąmet? Portlando ir pietvakarių Vašingtono estai, lietuviai ir latviai į šį klausimą vieningai atsakė taip, kaip ir prieš 3 dešimtmečius pakeliui į Nepriklausomybę, kuri, tikėsimės, lydės visas tris Baltijos seses per amžius.

Laurynas R. Misevičius
(Portland, OR)

Lake Tahoe apylinkės garsėja puikiu slidinėjimo kurortu, o Heavenly bazėje Lietuvos Nepriklausomybės metų proga Reno, NV, lietuviai surengė slidinėjimo sąskrydį.

mokyklos vadovės Ingos Sadaunikaitės-Kozhevnikov padedamos Gabrielė, Greta ir Dominyka atliko E. Masytės „Laisvę” - tuo momentu visi supratome, kad netiesa, jog už jūrių-marių gimusiems net ir mišrių šeimų vaikams nebebus svarbi lietuviybė, nors garbingiausias 101-ųjų Lietuvos laisvės minėjimo svečias Portlande žurnalistas Rimvydas Valatka ir nebuvo linkęs avansu palikti joms mūsų brangiausios šalelės tarp Nemuno ir Neries pilietybės. Visgi padedant Agnei Gurevičienei ir kitiems Lietuvos patriotams-diplomatams, vis daugiau Amerikoje gi-

kurtis JAV LB Nevados apylinkės reikalų, padėti 2018 m. rudenį išrinktai pirmininkei Laimai Etchegoyhen kuo greičiau susigaudyti šios pačios didžiausios Šiaurės Amerikos lietuvių visuomeninės organizacijos veikloje.

Lietuvos Nepriklausomybės proga saulėtą sekmadienio rytmetį į Kolorado valstijos kalnų Grand Lake ežerą jau vėl - antrus metus paeiliui - rinkosi lietuviai ir mums prijauciantys bei neabejingi poledinei žvejybai. Visų jauniausias tarp 20 dalyvių buvo vos 3 metų Rokas-Sabonis, pramokęs svarbiausių žiemos žuklės paslapčių iš

Smagiausia Baltijos vakaro dalis buvo po numatytos programos: bendri šokiai ir žaidimai ratelėje baltiškais tautiniais motyvais.

Darius Kuzmicko nuotraukos

SUSITIKIMAS IR KONCERTAS

„Atminties babilonuose“, Violeta Palčinskaitė savo prisiminimuose rašo:

„...Gimti neturėjau teisės. Būtent tada mano geltonkasė senelė, visomis savo šaknimis atsirėmusi į lietuvišką kaimą, pasakė mano motinai – žydei: „Nežudyk. Karas greit baigsis, turėsim anūką...“ Tačiau karas baigėsi negreit. Mane slėpė spintoje ir baltinių pintinėje, nes menkiausias mano riksmas galėjo baigtis šeimos sušaudymu. Tai buvo labai retas atvejis, kai anyta gelbėjo marčią, rizikuodama savo vaikų gyvybe... Keista, bet mano tėvas retai kada užsimindavo apie tuos baisius laikus. Tik tą paskutinį kartą, kai ligos iškamuotas tėvas kliedėjo priešmirtiniame patale, jis sugriebė mamos ranką ir sušuko: „Paimk mūsų vaiką ir bėk“. Tada, pokariniame Kaune, galbūt jam prisisapnavo anas geto sargybinis, kurį kažkada papirko už penkiasdešimt cigarų, kad galėtų perduoti

maisto davinį saviškiams – už spygliuotos vielos...“

Atsiminimų knygų Violeta žadėjo nerašyti, kaip ir į Ameriką, paskutinį kartą čia buvusi 1986, daugiau nesitikėjo niekada nuskristi.

Deja, netikėtumai, neplanuotos, bet ilgai lauktos pažintys ir atsitiktinumai gyvenimą pakreipia kitaip.

Maloniai visus kviečiame į ypatingą susitikimą su poete, dramaturge, vertėja, daugybės literatūrinių premijų laureate, 32-jų knygų autore **Violeta Palčinskaite** bei į koncertą pagal V. Palčinskaitės eiles. Per daug metų susikaupė kelios dešimtys dainų, ir 2019-ųjų balandžio 28 d. 13 val. yra puiki proga ne tik pabendrauti, bet ir pasiklausyti. Muzikinę programą paruošė bardas **Vygantas Kazlauskas** ir akordeonistas **Tadas Motiečius**.

Sunku ir įvardyti visus nuopelnus, kuriais Violeta Palčinskaitė turtina Lietuvos kultūros lobyną vaikams ir

suaugusiems. Pirmieji autorės eilėraščiai imti publikuoti dar 1958-aisiais, o pirmasis jos poezijos rinkinys „Žemė kėlė žolę“ pasirodė 1961 metais, jai studijuojant pirmajame kurse Vilniaus universitete, istorijos-filologijos fakultete. Poetė yra išvertusi gausybę garsių pasaulio rašytojų ir tautosakos kūrinių vaikams. Taip pat parašiusi ne vieną scenarijų lietuviškiems filmams, yra sukūrusi ir miuziklą mažiesiems, o jos pjeses-pasakas stato ne tik šalies, bet ir užsienio teatrai.

„Paslapties babilonai, arba aš tau siunčiu labų dienų“ – antroji Violetos Palčinskaitės memuarų dalis, 2019. Pirmoji „Atminties babilonai, arba aš vejuosi vasarą“ sulaukė didžiulio skaitytojų susidomėjimo, nes autorės gyvenimas – tikras įspūdingų susitikimų ir nutikimų rezginys.

Knygoje „Paslapties babilonai, arba Aš tau siunčiu labų dienų“ autorė atskleidžia įdomiausias ir netikėčiausias savo gyvenimo patirtis. Ji ve-

dasi skaitytoją į susitikimus su rašytojais, menininkais, aktoriais, režisieriais – Juozu Miltiniais, Donatu Banioniu, Pauliumi Širviu, taip pat su užsienio literatūros grandais, kuriuos jai teko pažinti. Autorė taikliai išnaudoja savo poetinį talentą – jos pasakojimus papildė eilėraščiai. Skaitant knygą ima skleistis amžino, nesenstančio poetinio žodžio paslaptis. „Antrąją „Babilonų“ knygą pavadinau „Paslapties babilonai“. Nes visas mūsų gyvenimas yra paslaptis: gimimas, mirtis ir kiekviena diena. Juk atsibudę rytą dar nežinome, kuo ta diena

Violeta Palčinskaitė. *Aidos Chlebinskaitės nuotr.*

baigsis.”

Susitikimas ir koncertas įvyks š.m. balandžio 28 d., 1 val. p.p. galerijoje „Siela“, 14911 E 127th Street, Lemont, IL

Violeta Palčinskaitė

VLADIMIRAS TARASOVAS – 18-TOJO KIJEVO TARPTAUTINIO DŽIAZO FESTIVALIO „JEDNIST“ GARBĖS SVEČIAS

Kovo 16 d. jau aštuonioliką kartą rengiamame Kijevo tarptautiniame džiaz festivalyje „Jednist“ koncertavo Vladimiro Tarasovo vadovaujamas jungtinis Lietuvos ir Ukrainos kolektyvas „Big Yellow Band“, kuriame dalyvavo ir Vytautas Labutis (saksofonas) bei Eugenijus Kanevičius (kontrabosas). Jungtinis projektas „Gobelenai“ sulaukė didžiulės sėkmės ir žiūrovų buvo pripažintas geriausiu šių metų festivalyje. Už ilgametį bendradarbiavimą ir kūrybinį indėlį Vladimirui Tarasovui buvo įteiktas „Jednist“ festivalio atminimo ženklas.

Lietuva šiame festivalyje dalyvauja jau dešimtą kartą. Savo meistriškumą jame demonstravo geriausi Lietuvos džiazmenai, tarp kurių buvo Petro Vyšniausko trio, Kęstučio Vaiginio kvartetas, Leonido Šinkarenkos kvartetas, Dainiaus Pulausko grupė, Klaipėdos „JazzBand“, trio „Infiltrators“, grupės „Silent Blast Quintet“ ir „2 Good“.

Džiaz festivalis „Jednist“ – ilgiausiai gyvuojantis Kijevo džiaz festivalis, kasmet kovo mėnesį sutraukiantis šimtus džiaz gerbėjų. Jau tapo

100-METĮ MININTI LIETUVOS AMBASADA SAKARTVELE SURENGĖ DISKUSIJĄ IR PARODĄ

Lietuvos ambasada Tbilisyje, 2019-aisiais mininti šimtmetį, vasario 25 dieną Tbilisio nacionaliniame archyve surengė diskusiją apie valstybių nueitą kelią, Sakartvelo (Gruzijos) užduotis kuriant europinę valstybę. Po diskusijos atidaryta Lietuvos centrinio valstybės archyvo parengta paroda, pasakojanti apie atstovybės Užkaukazėje įkūrimo aplinkybes, Lietuvos ir Sakartvelo ryšius ir bendradarbiavimą per pastarąjį šimtmetį.

„Lietuvos atstovybė Sakartvele mini šimtmetį – didžiujamės šia sukaktimi ir mūsų valstybių pasiekimais, bendradarbiavimu dabar ir tada, itin sudėtingomis sąlygomis. Istorijoje, kuri atsiskleidžia šioje parodoje, buvo daug kliūčių, daug sunkumų, kuriuos pavyko įveikti. Tikimės, kad šis 100-metį menantis pasakojimas toliau teiks įkvėpimo tiek mums, tiek mūsų draugams kartvelams“, – sakė Lietuvos ambasadorius Sakartvele

tradicija festivalio programą papildyti ir literatūrinėmis popietėmis. Šiais metais kovo 14 d. vyko skaitymai-diskusija „Džiazas literatūroje“, kur kartu su Ukrainos rašytojais bei džiazmenais dalyvavo ir Vladimiras Tarasovas.

Lietuvos atstovų dalyvavimą festivalyje rėmė LR kultūros ministerija ir Lietuvos kultūros institutas. **LR KM**

Giedrius Puodžiūnas.

Parodą atidarė ambasadorius G. Puodžiūnas, Lietuvos centrinio valstybės archyvo direktorius Dalius Žižys ir Sakartvelo nacionalinio archyvo generalinė direktorė Teona Iašvili.

Parodoje pristatyti Lietuvos centrinio valstybės archyvo surinkti dokumentai ir nuotraukos, kuriose – Lietuvos atstovybės Užkaukazėje įkūrimo istorija, pristatomos prieš 100-metį Sakartvele gyvenusios asmenybės, abiejų valstybių bendri interesai siekiant tarptautinio pripažinimo ir narystės Tautų Sąjungoje,

pasakojama apie okupacijos sustabdytą bendradarbiavimą ir abipusį palaikymą bei paramą jau atkūrus abiejų šalių nepriklausomybę.

Diskusijoje dalyvavo Sakartvelo Parlamento vicepirmininkas Sergi Kapanadze, parlamentinės daugumos lyderis Arčilas Talakvadze, rašytojas Dato Turašvili, politologas Gia Nodia, Nacionalinio knygų centro direktorė Medea Metreveli, diskusiją moderavo Sakartvelo strateginių studijų instituto viceprezidentas Iraklis Porėkhidze. Istorinę apžvalgą apie sudėtingą situaciją prieš 100

metų susirinkusiesiems pristatė Lietuvos istorikė Sandra Grigaravičiūtė.

Diskusijos dalyviams kelias klausimas, kas priartintų Sakartvelą prie Europos, kokie sunkumai ir problemos neleidžia to padaryti ir kokios yra pagrindinės užduotys. Kalbėta tiek apie politinius iššūkius, tiek Sakartvelo vietą kultūriniame Europos žemėlapyje, šalies sėkmės pavyzdžius. Kalbant apie šių dienų aktualijas ir poreikius, atsigręžta į 1918–1921 m. Sakartvelo Respubliką, jos skaudžias pamokas. Svarbos diskusijai teikė ir tai, kad vasario 25 d. prisimenamas 1921 m. vykęs Raudonosios armijos Tbilisio užėmimas. **LR URM**

Lietuvos ambasadorius Sakartvele Giedrius Puodžiūnas.

LR URM

Spausdiname Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro informaciją dėl kaltinimų Jonui Noreikai (generolui Vėtrai). „Dirva“

I DALIS

LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRAS

DĖL KALTINIMŲ JONUI NOREIKAI (GENEROLUI VĖTRAI)

2015 m. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (toliau – Centras) paskelbė pažymą apie Jono Noreikos (Generolo Vėtros) veiklą nacių okupuotoje Lietuvoje. Per ketverius metus viešoje erdvėje J. Noreikos atžvilgiu buvo išsakyta daug vertinimų. 2018 m. pil. G.A. Gochinas Centrai pateikė dokumentų kopijas ir 69 psl. tekstą, viešai teigdamas, kad tai yra įrodymai neva J. Noreika kolaboravo su naciais ir vykdė nusikaltimus žmonijai. Taip pat G.A. Gochinas kreipėsi į teisimą reikalaudamas, kad pagal jo medžiagą Centras pakeistų savo 2015 m. pažymą. Centras, atsižvelgdamas į viešoje erdvėje išsakomas kontraversijas bei papildomai įvertinęs J. Noreikos antinacinės veiklos aplinkybes, skelbia šį paaiškinimą.

1. Lietuvoje veikė kitoks nacių okupacinis režimas, nei kitose Europos šalyse.

Aiškinantis kolaboravimo klausimus nacių okupacijos metais būtina atsižvelgti į nacių įvesto okupacinio režimo tipą. Lietuva vienintelė Europoje bandė pasinaudoti vokiečių puolimu ir pati išsilausinti iš sovietų okupacijos, pasiskelbdama nepriklausoma valstybe ir atkurdamą ankstesnes savivaldos struktūras (buvo tikėtasi, kad vokiečiai, pradėję karą su Sovietų sąjunga, užimdami Lietuvą jau ne kaip Sovietų sąjungos dalį, pripažins Lietuvos nepriklausomybę). Dėl šių aplinkybių Lietuvoje įvestas nacių okupacijos režimo tipas skyrėsi nuo nacių režimo tipų okupuotose Vakarų ir Rytų Europos šalyse.

1941 m. Birželio sukilimo metu ir po jo pilnai atkurdami nepriklausomoje Lietuvoje egzistavusią savivaldos sistemą, lietuviai veikė prieš vokiečių valią, jų tikslas buvo tarnauti Lietuvai, o ne Trečiajam Reichui. Tačiau į Vokietiją buvo žiūrima kaip į sąjungininką kovoje prieš Sovietų sąjungą.

2. Vokiečiai stengėsi parodyti, kad už žydų žudymą atsakingi lietuviai.

Jau pirmomis okupacijos dienomis naciai sudaužė lietuvių viltis dėl nepriklausomybės. Vokiečiai pareiškė, kad aukščiausioji valdžia priklauso vokiečių kariuomenės vadams,

sukilimo dalyviai buvo nugincluoti, lietuvių administracijai teko taikstyti su vokiečių karinės administracijos reikalavimais. Ypač netikėtas lietuviams buvo žydų naikinimas, nacių suplanuotas dar prieš puolant Sovietų sąjungą. Šį planą okupuotoje Lietuvos teritorijoje įgyvendino specialioji operatyvinė A grupė, vadovaujama SS brigadenfiurerio Walterio Stahleckerio. Vokietijos – Lietuvos pasienyje, Gargžduose, Kaune, Vilniuje, Plungėje įvyko nacių organizuotos masinės žydų žudynės, labai greitai miestuose ir apskrityse atsirado identiški vokiečių nurodymai dėl žydų gyvenimo varžymų ir getų steigimo. Iš slaptų vokiečių dokumentų akivaizdu, kad W. Stahleckerio taktika buvo kuo daugiau žydų sunaikinti pirmuoju okupacijos periodu, kol Lietuvos gyventojai Vokietiją vis dar vertino kaip sąjungininką kovoje prieš Sovietų sąjungą.

Tarp Niurnbergo proceso dokumentų yra W.Stahleckerio raportas Vokietijos vidaus reikalų ministrui H. Himleriui, kuriame rašoma, kad W. Stahleckerio grupė „turėjo sukurti neginčijamą faktą, įrodantį, kad išlaisvinti gyventojai patys ėmėsi griežčiausių metodų prieš bolševikus ir žydus. Tai reikėjo padaryti taip, kad neiškiltų aiškstėn vokiečių nurodymai.(...) Mūsų nuostabai, nebuvo paprasta sukurstyti plačius pogromus prieš žydus“ (*Henry A. Zeiger, The case against Adolf Eichmann, The New American Library, 1960, p.64-67*).

Dėl žydų naikinimo lietuvių delegacijos įvairiais lygiais kreipėsi į vokiečių vadovybes, bet sulaukė atsakymo, kad žydų klausimas yra išskirtinė vokiečių kompetencija. Į Laikinosios vyriausybės krašto apsaugos ministro Stasio Raštikio pareikštą griežtą lietuvių tautos protestą dėl smurto prieš žydus generolas Franzas von Roques atsakė, kad tam vadovauja ne kariuomenė, o Gestapas ir kad „ši akcija greitai baigsis“ (*Stasys Raštikis, Kovose dėl Lietuvos, II, p. 307*). Buvęs nepriklausomos Lietuvos ministras kun. Mykolas Krupavičius, kartu su buvusiu prezidentu

Jonas Noreika - Generolas Vėtra.

LGGRTC nuotr.

Kaziu Griniumi ir buvusiu ministru Jonu Aleksa lietuvių tautos vardu taip pat reiškęs naciams protestą dėl žydų naikinimo, pažymi: „Tautos reakcijos [sukilimo] metu buvo nužudyta žydų, tačiau juos žudė ne kaip žydus, bet kaip bolševikus. Nuo šio tautos keršto daugiau nukentėjo lietuvių, negu žydų. Buvo lietuvių moralinių supuvėlių, kurie talkino naciams žudyti žydus ir plėšti jų turtą, bet tokių buvo, palyginti, nedaug, mažiau negu kitose tautose, atsidūrusiose tolygiose sąlygose. Rabinas Sniegas, kuris dažnai užeidavo pas vysk. V. Brizgį, ne kartą žodžiu dėkojo už visų katalikų, ypač dvasininkijos, laikymąsi, pareikšdamas, kad katalikų laikysena negalės būti žydų kada nors pamiršta. Naciai dėl kažkokių sumetimų pasauliui paskelbė, kad žydus Lietuvoje naikina ne jie, bet patys lietuviai. Tuo reikalu jie rengė net knygas - „Kaip lietuviai žudė žydus“. Jos buvo pavesta parašyti žydui gestapininkui, žydų spaudos žurnalistui Serebrovičiui, kuris visą laiką, kai jo tautiečiai sėdėjo getuose ir masiškai buvo žudomi, laisvas vaikščiojo su prigrūstu portfeliu po Kauno gatves (*Mykolas Krupavičius, Lietuvių ir žydų santykiai Hitlerio okupacijos metu, Laiškai lietuviams Vol. 37, 1986, Nr.6-7*).

3. Didelė dalis savivaldos išitraukė į antinacinę rezistenciją, tačiau buvo ir kolaborantų.

Praėjus pusantro mėnesio dėl lietuviams nepriimtinių vokiečių reikalavimų savo veiklą nutraukė Laikinoji vyriausybė; sukilimo organizatorius Lietuvių aktyvistų frontas pasitraukė į antinacinę pagrindį ir sukūrė organizaciją Lietuvių frontas. Dėl antinacinės veiklos keturi Laikinosios vyriausybės nariai buvo įkalin-

ti, kai kuriems (tarp jų ir buvusiam Laikinosios vyriausybės vadovui J. Ambrazevičiui-Brazaičiui) teko slapstyti, kai kurie prisidėjo prie žydų gelbėjimo.

Tačiau vietos savivaldos institucijos, nors ir vadovaujamos vokiečių valdžios, liko veikti – taip buvo stengiamasi sušvelninti naujos okupacijos poveikį žmonėms. Nemažai savivaldos tarnautojų stojo į įvairias lietuvių antinacinio pasipriešinimo pagrindines organizacijas ar bent rėmė lietuvių tautinį antinacinį pasipriešinimą. Antinacinio Lietuvių fronto taktika buvo maksimaliai saugoti Lietuvos gyventojus, balansuoti tarp okupacinės valdžios reikalavimų ir jų nepatenkinimo, vengti aštrios konfrontacijos ir emocingų deklaracijų. Jonas Noreika, būdamas Šiaulių apskrities viršininku, tuo pačiu veikė ir kaip pagrindinio Lietuvių fronto Šiaulių apygardos vadas, vykdė rezistencinės vadovybės nurodymus, o 1942 m. buvo paskirtas ir Lietuvių fronto Mažeikių apygardos vadu (*Mindaugas Bloznelis, Lietuvių frontas, Kaunas, 2008, p. 95, 257*).

Sutelktomis lietuvių antinacinio pagrindžio ir savivaldos tarnautojų pastangomis pavyko sužlugdyti ne vieną nacių skelbtą lietuvių mobilizaciją į vokiečių kariuomenę, taip pat sutrukdyta suburti SS lietuvių legioną (iš visų okupuotų Europos šalių SS batalionių tautiniu pagrindu vokiečiams nepavyko suburti tik Lietuvoje ir Lenkijoje). Žydas Chaimas Lazaras liudija, kaip susitarus su lietuviiais policininkais geto kaliniai pabėgdavo iš Vilniaus geto per kanalizacijos šulinį Vilniaus policijos kieme (*Lester Eckman, Chaim Lazar, The Jewish resistance, New York, 1977, p.37*).

Visgi dalis savivaldos

struktūrose tarnaujančių žmonių, ypač tų, kurių pavaldumą vokiečiai tiesiogiai prisiskyrė sau (lietuvių policijos batalionai, saugumo policija), kolaboravo su nacių valdžia ir prisidėjo prie žydų naikinimo.

4. Okupacinei valdžiai pavyko J. Noreiką įtraukti į su žydų izoliavimu susijusių reikalų tvarkymą.

2015 m. savo pažymoje Centras paaiškino, kodėl vieno asmens (Plungės komendantūros darbuotojo Aleksandro Pakalniškio) naratyvas, neva J. Noreika atsakingas už Plungės žydų masines žudynes, yra nepagrįstas – tai prieštaravo kitų šešių asmenų liudijimams ir kitai faktinei medžiagai. Tačiau Centras pripažino, kad okupacinei valdžiai pavyko J. Noreiką įtraukti į su žydų izoliavimu susijusių reikalų tvarkymą. 1941 m. rugpjūčio 22 d. Šiaulių aps. viršininkas J. Noreika valsčių viršaičiams ir antraeilių miestų burmistrams perdavė Šiaulių apygardos komisaro Hanso Gewecke 1941 m. rugpjūčio 14 d. įsakymą žydus iškeldinti į Žagarės getą, taip pat įsakymą dėl žydų turto likvidavimo tvarkymo. Pabrėžtina, kad tai nebuvo J. Noreikos valia atsiradę įsakymai, tai buvo jo, kaip apskrities viršininko, vokiečių administracijos nurodymų perdavimas. Pažymėtina, kad J. Noreika nėra perdavęs jokių įsakymų dėl Šiaulių geto, nes pagal tuo metu galiojusį savivaldos įstatymą Šiaulių burmistras nebuvo pavaldus Šiaulių apskrities viršininkui.

5. 1941 m. okupuotos Lietuvos gyventojai nesuvokė getų kaip Holokausto dalies.

Lietuvos Respublikos ir tarptautinė teisė genocidą ir nusikaltimus žmoniškumui apibrėžia kaip sąmoningas veikas, daromas suvokiant savo veiksmų pasekmes.

1941 m. vasarą dauguma Lietuvos piliečių, tarp jų ir žydų, nesuvokė getų kaip vieno iš žydų naikinimo etapų. Iki vokiečių okupacijos Lietuvoje buvo girdėta apie žydų suvaržymus Vokietijoje, getus Lenkijoje, tačiau nebuvo žinoma, kad žydų izoliavimas baigtųsi masinėmis žudynėmis.

Po nacių organizuotų žydų žudynių Kaune SS brigadenfiureris W. Stahleckeris žydams pareiškė, kad nuo tolesnių pogromų galės juos apginti tik tuo atveju, jei šie persikels gyventi į getus. „Po pirmojo pogromo buvo pakviestas žydų komitetas ir jam buvo pranešta, kad [...] geto įsteigimas yra vienintelė priemonė normalioms gyvenimo sąlygoms sudaryti.

(Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

Balandžio 27 d., šeštadienį, 7:00 val. vak. įvyks Lietuvių namuose „Dainavos“ ansamblio vyrų vieneto koncertas.
Rengia vyr. skaučių „Židins“.

VIRTUALI PARODA „OPERACIJA „PRIBOJ“

Šiomet sukanka 70 metų nuo 1949 m. kovo 25 d. pradėtos vykdyti masiškiausios Sovietų Sąjungos okupuotų Baltijos šalių gyventojų trėmimo operacijos „Priboj“ (liet. – „Bangų mūša“).

Pagrindiniai 1949 m. pavasarį vykusio trėmimo tikslai buvo galutinis lietuvių, latvių ir estų antisovietinio pasipriešinimo užgniaužimas bei palankių sąlygų masinei žemės ūkio kolektyvizacijai sudarymas, konfiskuojant ir kuriamų kolūkių reikmėms panaudojant ištremtų gyventojų turtą. Nuo ankstesnių sovietų valdžios vykdytų deportacijų, operacija „Priboj“ skyrėsi tuo, kad ji tuo pačiu metu vyko trijose Baltijos šalyse, gyventojų buvimo tremtyje terminai nebuvo numatyti, o tai reiškė, kad žmonės faktiškai buvo išvežami visam laikui. Ankstesnių trėmimų aukos buvo vienaip ar kitaip susijusios su ginkluotu antisovietiniu pasipriešinimu, tai vykdamas operaciją „Priboj“, žmonės buvo tremiami atsižvelgiant į jų socialinį statusą, t. y. – priklausymą vadinaujų „buožių“ (ūkininkų, turtingų, pasiturinčių arba vidutinių, valstiečių) socialiniam sluoksniui.

Per 1949 m. kovo–balandžio mėn. vykdytą, poetiškai „Bangų mūša“ pavadintą operaciją į Krasnojarsko kraštą, Irkutsko, Novosibirsko, Omsko, Tomsco ir Amūro sritis ištremta apie 95 tūkst. Baltijos šalių gyventojų (apie 32 tūkst. iš Lietuvos, apie 42 tūkst. iš Latvijos ir apie 21 tūkst. iš Estijos). Maždaug 72 proc. tremtinių sudarė moterys ir vaikai iki 16 metų amžiaus.

Pasirengimas operacijai prasidėjo SSRS Ministrų Tarybai 1949 m. sausio 29 d. priėmus nutarimą Nr. 390–138ss „Dėl buožių ir jų šeimų, nelegalioje padėtyje gyvenančių, nužudytų ginkluotų susirėmimų metu, nuteistų banditų ir nacionalistų šeimų, legalizuotų, tęsiančių

priešišką veiklą banditų ir jų šeimų, o taip pat – represuotų banditų rėmėjų šeimų ištėmimo iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos teritorijos“. Nuo 1949 m. vasario mėn., laikantis visiško slaptumo, buvo pradėta „buožinių ūkių“ bei „banditų-nacionalistų“ šeimų apskaita, intensyviai sudarinėjami numatytų ištremti šeimų sąrašai, pradėtos vesti numatytų ištremti šeimų ir atskirų asmenų įskaitos arba tremties bylos. 1948–1949 m. sugriežtinta baudžiamoji atsakomybė už pabėgimą iš tremties.

Lietuvos SSR Ministrų Tarybos 1949 m. kovo 19 d. nutarime Nr. 176-ss „Dėl buožių ištėmimo iš Lietuvos SSR teritorijos“ nustatyta, kad į „tolimus Sovietų Sąjungos rajonus“ planuojama ištremti 6 tūkstančius šeimų, vėliau skaičius padidintas iki 8,5 tūkst. Priimamuose nutarimuose buvo akcentuojama, kad konfiskuotas tremtinių turtas turėjo būti „perduodamas neatlyginamai į nedalomąjį fondą kolūkiams ir iniciatyvinėms grupėms, kurių bazėje artimiausiomis dienomis bus įsteigti kolūkiai“.

1949 m. kovo 25 d. 6 val. ryte pasidėjusi trėmimo operacija vyko pagal tokią schemą: iš MGB–MVD operatyvinių darbuotojų, pasienio bei vidaus kariuomenės kariškių, milicininkų, strībų bei partinio-sovietinio aktyvo narių sudarytos operatyvinės-kovinės grupės suiminėjo į numatytų ištremti sąrašus įtrauktus gyventojus ir pristatinėjo juos į geležinkelio stotis arba telkimo punktus. Stotyse buvo įsteigtos koman-dantūros, kuriose sulaikytieji buvo apklausiami, patikrinami jų dokumentai, o vėliau – varomi į gyvulinius vagonus. Ešelonai su tremtiniais buvo formuojami 50 Lietuvoje veikusių geležinkelio stočių. 1949 m. kovo 25–29 d. iš Lietuvos išriedėjo 24 ešelonai, sudaryti iš 1474 vagonų.

Nors oficialiai kiekvienai tremiamai šeimai buvo leidžia-

Pajėgų ir priemonių, vykdamas masinio trėmimo operaciją „Priboj“, išdėstymo schema. 1949 m. kovo 17 d. Lietuvos žemėlapis. LYA, f. V-135, ap. 7, b. Nr. 676. Dokumentas įtrauktas į UNESCO programos „Pasaulio atmintis“ Lietuvos nacionalinį registrą.

virtualios-parodos.archyvai.lt/

ma pasiimti iki 1500 kg daiktų ir maisto atsargų, dėl laiko stokos ir transporto trūkumo leidimas praktiškai nebuvo įgyvendinamas. Oficialiai kiekvienai šeimai pasiruošti ir susirinkti daiktams buvo skiriama viena valanda, tačiau operatyvinių-kovinių grupių nariai dažnai net ir šį minimalų laiką trumpino. Kai kurie žmonės buvo sulaikyti ne namuose ir neturėjo galimybių pasiimti net ir būtiniausių daiktų bei maisto atsargų.

Pirmasis operacijos „Priboj“ etapas prasidėjo 1949 m. kovo 25 d. 6 val., baigėsi 1949 m. kovo 28 d. 18 val. Vilniuje, Kaune ir kituose didesniuose miestuose užtruko iki 1949 m. kovo 29 d. 6 val. ryto. Buvo ištremtos 8765 šeimos (28981 asmuo, iš jų – 9083 vyrai, 11541 moterys, 8357 vaikai iki 15 metų amžiaus). Trėmimo metu 16 žmonių bandė pabėgti, 5 žmonės buvo nušauti.

Lietuvos gyventojų trėmimą vykdė 2050 LSSR MGB operatyvinių darbuotojų, 330 SSRS MGB darbuotojų, komandiruočių iš kitų respublikų ir sričių, 9846 MGB kariuomenės karininkai ir kareiviai, 1560 LSSR MVD darbuotojų ir pasienio kariuomenės kariškių, 7166 stribai bei 9500 partinio-sovietinio aktyvo darbuotojų. Remiantis LSSR MGB ataskaitose ir pranešimuose pateiktais duomenimis, galima nustatyti, kad 28981 asmenų, kurių nemažą dalį sudarė garbaus amžiaus žmonės, moterys ir vaikai trėmimą vykdė 30452 LSSR

MGB–MVD pareigūnai, pasienio ir vidaus kariuomenės kariškiai, stribai bei sovietinio-partinio aktyvo nariai.

Nepaisant detalaus, preciziško operacijos planavimo, ypatingai griežto slaptumo ir milžiniškų pajėgų, daugiau kaip 13 tūkst. Lietuvos gyventojų 1949 m. kovo 25–28 dienomis nuo tremties pasislėpė. Ne vieną trėmimą, tarp jų – mažiau nei prieš metus – 1948 m. gegužę vykusią didelę trėmimo operaciją „Vesna“ išgyvenę žmonės, pagal stotyse pasirodžiusius ešelonus, pagausėjusias uniformuotų pareigūnų pajėgas ir kitus požymius, sugebėdavo nuspėti būsimus sovietinių represinių struktūrų veiksmus. Todėl 1949 m. balandžio mėn. pradėta papildoma trėmimo operacija, kurios metu buvo ieškoma nuo tremties pasislėpusių žmonių. Kai kuriose apskrityse ši paieška užtruko iki liepos mėnesio. Surasta ir ištremta daugiau kaip 3 tūkst. žmonių.

1949 m. pavasarį Lietuvos miškuose buvo likę apie 2000–2500 partizanų, LSSR MGB Tardymo skyriaus 1949 m. balandžio 4 d. pažymose apie partizanų veiksmus operacijos „Priboj“ metu yra duomenų, kad 1949 m. kovo 25–28 d. Lietuvos SSR teritorijoje buvo užregistruota 11 aktyvių partizanų veiksmų, kurių metu nužudyti 7 asmenys, 2 asmenys sužeisti. Alytaus, Kalvarijos, Plungės, Širvintų, Ukmergės apskrityse apšaudytos trėmimus vykdžiusios operatyvinės grupės, naktį į 1949 m. kovo 26

d. Prienų apskrityje nupjauta 17 telefono ryšio stulpų.

A. Sniečkaus ataskaitiniame pranešime Visasąjunginės komunistų partijos (bolševikų) (VKP(b)) centro komiteto sekretoriui G. Malenkovui pateikta statistika, kad 1949 m. kovo – balandžio mėn. iš Lietuvos SSR buvo ištremtos 9503 šeimos, kurias sudarė 32270 asmenų, iš jų – 10438 vyrai, 12978 moterys, 8854 vaikai iki 15 metų amžiaus.

LKP(b) centro komiteto biuro 1949 m. kovo 29 d. nutarime buvo apibendrinta, kad „buožių ir banditų šeimų“ ištėmimas iš Lietuvos SSR teritorijos įvyko organizuotai, akcentuota, kad „dėl atliktų priemonių respublikoje išaugo kolūkiečių, vargingųjų ir vidutinių valstiečių aktyvumas, darbinikiška valstietija teikia pareiškimus stoti į kolūkius“. Beveik visi trėmimo operacijos „Priboj“ vykdytojai buvo apdovanoti aukštais valstybiniais apdovanojimais.

1956–1958 m. daugelis tremtinių buvo paleisti. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1992 m. balandžio 9 d. priimtame įstatyme „Dėl atsakomybės už Lietuvos gyventojų genocidą“ pažymėta, kad gyventojų trėmimai (deportavimas) „atitinka tarptautinės teisės normose numatyto genocido nusikaltimo požymius“.

Parengė Lietuvos ypatingojo archyvo VRM dokumentų skyriaus vedėjas Povilas Girdenis

<http://virtualios-parodos.archyvai.lt/>

EUROPOS ŠACHMATŲ ČEMPIONATE – ĮSPŪDINGAS AŠTUONIOLIKMEČIO PASIRODYMAS

Paulius Pultinevičius. Lietuvis nugalėjo įskaityje iki 18 metų. Organizatorių nuotr.

Skopjėje (Makedonija) kovo 29 d. baigėsi Europos individualus čempionatas, kuriame šachmatų pasaulį nustebino tarptautinis meistras iš Lietuvos Paulius Pultinevičius. Aštuoniolikmetis surinko 7,5 taško iš 11 bei užėmė 15 vietą iš 359 dalyvių. Specialistai pažymi, kad vaikinui teko įveikti milžinišką konkurenciją, jis pateko į Pasaulio taurę. Marijampoliečio startinis reitingas buvo vos 186-as (2439), bet

čempionatui pasibaigus P. Pultinevičiui už nugaros liko daugybė visame pasaulyje puikiai žinomų šachmatininkų. Mūsiškis jau po devynių partijų įvykdė tarptautinio didmeistro normą (antroji iš reikalingų trijų) bei reitingą pakėlė 38 punktais. Be to, lietuvis nugalėjo įskaityje iki 18 metų, pagal papildomus rodiklius aplenkęs 16 vietoje likusį Andrejų Esipenką (2603) iš Rusijos. Tačiau bene svarbiausias trenerio Rolando Martinkaus auklėtinio pasiekimas – kelialapis į FIDE pasaulio taurę, kuri šių metų rugsėjo ir spalio mėnesiais vyks Chanty Mansijske (Rusija). Iš viso turnyre dalyvaus 128 šachmatininkai, tarp kurių – pasaulio čempionas Magnusas Carlsenas bei tokie didmeistrai kaip Levonas Aronianas,

Dingas Lirenas, Wesley So, Maxime Vachier-Lagrave. Turnyro metu P. Pultinevičiui pavyko sužaisti keletą įspūdingų partijų – pergalės juodaisiais iškovotos prieš didmeistrius Raulfą Mamedovą (Azerbaidžanas, 2703), Mircea-Emilianą Parligrasą (Rumunija, 2657), Evgenijų Postny (Izraelis, 2619). Iš viso Paulius sužaidė su devyniais didmeistrais, vienu tarptautiniu meistru ir vienu FIDE meistru. Iš viso iškovotos penkios pergalės, penkios partijos baigėsi lygiosiomis ir patirtas vienas pralaimėjimas. Turnyrą su 8,5 taško laimėjo Vladislavas Artemjevas (Rusija, 2736). Čempionate taip pat dalyvavo FIDE meistrai Rokas Klabis (5 taškai, 238 vieta) ir R. Martinkus (4,5, 277 vieta). *alfa.lt*

PASaulio MOTOKROSO ČEMPIONATE ARMINUI JASIKONIUI IKI PODIUMO PRITRŪKO VOS VIENO TAŠKO

Arminui Jasikonui 3-iasis Pasaulio čempionato etapas susiklostė labai sėkmingai – sportininkui pritrūko vos vieno taško iki trečiosios vietos, rašoma pranešime spaudai. Rockstar Energy Husqvarna Factory Racing komandai atstovaujantis jaunas lietuvis puikiai pradėjo savaitgalį Olandijoje vykusio Pasaulio motokroso čempionato treniruotės, kur stipriausioje MXGP klasėje greičiu nusileido tik daugkartiniam čempionui Antonio Cairoli. Smėlėtoje Valkenswaard trasoje lietuvis jautėsi puikiai ir kvalifikacijos metu. Nors startuoti lietuviui kol kas sekasi ne taip puikiai, tačiau kovingumo A. Jasikonui tikrai netrūksta. Kvalifikacijoje startavęs 12-as, Arminas įnirtingai kovėsi trasoje ir finišavo 5-tas, užfiksuodamas greičiausią trasos įveikimo laiką tarp visų sportininkų. Lyderių trejetą kvalifikacijoje sudarė jau tradicinėmis tapusios pavardės – pirmąją vietą užėmė italas Antonio Cairoli, antras liko slovėnas Tim Gajser, o trečias – Jeremy van Horebeek iš Belgijos. Prieš kovo 31 d. pagrindinį startą galima buvo išsvysti interviu su Arminu Jasikonu tiesioginėje transliacijoje, kur lietuvis džiaugėsi kvalifikacijoje parodytu rezultatu ir tikėjosi jį dar pagerinti: „Startus kol kas vertinčiau 50-60 iš 100, jie kol kas tikrai nebuvo patys geriausi. Visgi tempas yra neblogas, kvalifikacijos pradžioje gal kiek per lengvai važiavau, bet antroje dalyje pavyko padidinti tempą, o pabaigoje jau taupiau jėgas šiandienos varžyboms. Na o šiandien bandysime susitvarkyti su startais ir atakuoti. Komanda, kurioje

Arminas Jasikonis. Organizatorių nuotr.

šiuo metu esu, yra nuostabi. Sunkiai dirbome žiemą ir kol kas tikrai džiaugiamės rezultatu. Ikisezoninės varžybos nebuvo labai geros, tačiau Pasaulio čempionato etapais esame patenkinti. Nesitikime, kad padarysime milžinišką pažangą per vieną etapą, bet judame mažais žingsniais į priekį.“ Kovo 31 d., sekmadienis Arminui buvo tikrai puikus. Nepaisant to, kad vis dar sunkiai sekėsi gerai startuoti, Arminas abiejuose važiavimuose pozicijas išsikovojo savo kovingumu ir geru fiziniu pasiruošimu. Kai jo konkurentai trasoje pradėdavo rodyti nuovargio ženklus, lietuvis 27-uoju numeriu pažymėtas motociklas važiuodavo tik greičiau ir tempu trasoje nusileido tik Antonio Cairoli bei Tim Gajser. Abu važiavimus po starto pradėjęs už pirmojo dešimtuko ribų, Arminas Jasikonis pozicijas gerinti pradėdavo jau nuo pirmojo rato ir sportininkus lenkė iki pat važiavimų pabaigos. Tiek pirmajame, tiek antrajame važiavimuose lietuvis išvengė didelių klaidų ir abu kartus finišavo 4-as. Iškovotos dvi ketvirtos vietos jaunajam lietuviui leido

surinkti 36-is taškus – tiek pat 3-iajame etape surinko 3-5 vietas užėmę sportininkai, tačiau dėl aukštesnių vietų važiavimuose 3-ias liko Tim Gajser, 4-as Jeremy van Horebeek, o A. Jasikonis užėmė 5-tą vietą. Šiame etape ir vėl nugalėjo Antonio Cairoli, o antras finišavo Clement Desalle. Armino komandos draugas latvis Pauls Jonass šiame etape liko 11-tas, o estai Harri Kullas ir Tane Leok – atitinkamai 14-tą ir 15-tą vietas. Po 3-jų Pasaulio motokroso čempionato etapų Arminas Jasikonis išlieka 6-toje vietoje su 92-iem taškais ir tik 11 taškų atsilieka nuo trečioje vietoje esančio Clement Desalle. Čempionate pirmąja Antonio Cairoli su 147-iais taškais, antras rikiuojasi Tim Gajser su 125-iais taškais. Lietuvis džiaugėsi savo savaitgalio rezultatu ir kvietė jį palaikyti kitą savaitgalį vyksiančiame 4-ajame Pasaulio motokroso čempionato etape Trentino, Italijoje. *LRT*

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuootojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

Latvian Cleveland Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latvianclevelandcu.org
www.facebook.com/latvianclevelandcu

2 YR IRA 2.75%

3 YR IRA 3.00%

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
 www.clcu.org